

Ministriumite, riigiametite ja taristuettevõtjate tagasiside üldplaneeringu eskiisi koostamisel		
Ametkond/isik; pöördumise aeg	Ettepaneku või kommentaari sisu	Seisukoht
Muinsuskaitseamet 07.02.2019 nr 1.1-7/212-1 https://server.amphora.ee/sauevv/in dex.aspx?type=12&itm=430183	<ul style="list-style-type: none"> • Saue valla üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada riikliku kaitse all olevate kultuurimälestiste ja nende kaitsevöönditega. • Mälestiste nimekiri on kättesaadav Kultuurimälestiste riiklikus registris (register.muinas.ee), millel on olemas riskasutus Maa-ameti põhikaardiga. • Planeeringualale jäävate maa-alaliste mälestiste (pargid, kalmistud, asulakohad, maa-alused kalmistud, kalmed, muistsed põllud jms) väliskontuurid on nähtaval Maa-ameti põhikaardil kultuurimälestiste kihil. • Kultuuripärandi käsitlemisel lähtuda 2018. aastal Rahandusministeeriumi koostatud juhise Nõuandeid üldplaneeringu koostamiseks1 peatükist 4.7. • Üldplaneeringus saab tähistada ka väärtuslikud maastikud kasutades Harju maakonna väärtuslike maastike teemaplaneeringu andmeid. • Samuti on üldplaneeringu ülesandeks vastavalt planeerimisseaduse § 75 lg 1 p 16 miljööväärtuslike alade ja väärtuslike üksikobjektide määramine ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine (nt Hüüru mõis, veski ja sepikoja varemed). 	<ul style="list-style-type: none"> • Arvestame • Võtame teadmiseks • Võtame teadmiseks • Võtame teadmiseks • Arvestame, Harju maakonnaplaneeringu andmed on kaardile kantud • Võtame teadmiseks ja arvestame
Põllumajandusamet 14.02.2019 nr 14.5-1/158-1 https://server.amphora.ee/sauevv/in dex.aspx?type=12&itm=433035	<ul style="list-style-type: none"> • PMA jaoks on oluline, et üldplaneeringu koostamise ülesannetena ja lähteseisukohana oleks kajastatud olemasolevate maaparandussüsteemide toimimist tagavate meetmete määramine (sh maaparandussüsteemide terviklikkuse säilitamine). • Üldplaneeringu koostamisel pakkuda välja, millised on ruumilise arengu põhimõtted ja suundumused maaparandussüsteemialadel, eelkõige nendel aladel, kus kavandatakse maakasutuse ning ehitusõiguse laienemist/muutmist. • Maakasutuse kaardile lisada maaparandussüsteemide asukohad, mis selgitaksid kitsenduste asukohti. • Juhime tähelepanu üldplaneeringu koostajatele, et alates 01.01.2019 hakkas kehtima uus maaparandusseadus, millest tulenev (nt muu ehitise ehitamine maaparandussüsteemile, lisavee juhtimine maaparandussüsteemi, maaparandushoid, maa sihtotstarbe muutmine) peaks lihtsalt ja arusaadavalt üldplaneeringus kajastuma. 	<ul style="list-style-type: none"> • Võtame teadmiseks • Arvestame • Arvestame ja kanname asukohad kaardile, vajadusel pöördume info saamiseks PMA poole • Võtame teadmiseks
Lennuamet 14.02.2019 nr 4.6-8/19/321-3 https://server.amphora.ee/sauevv/in dex.aspx?type=12&itm=433260	<ul style="list-style-type: none"> • Lennuamet palub Saue valla üldplaneeringus kõrguspiirangu määramisel arvestada, et valla territooriumile ulatuvad Ämari ja Tallinna lennuväljade lähiümbruse piirangupindadega kaetud alad. Lennuväljade lähiümbruse 	Võtame teadmiseks ja vajadusel arvestame

	piirangupindade ulatusega on võimalik tutvuda Maa-ameti geoportaali lennenduskaardi rakenduses.	
<p>Maanteeamet</p> <p>15.02.2019 nr 15-2/18/16894-6</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=433666</p>	<p>Esiksi põhjal esitame üldplaneeringu kaartide koostamiseks selguse ja ülevaatlikkuse saavutamiseks järgnevad täiendavad kommentaarid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eristada olemasolevad ja perspektiivsed teelõigud ning olemasolevad ja eritasandilised ristumised. Osa perspektiivsetena näidatud teelõikudest on tänaseks välja ehitatud, nt osa Juuliku-Tabasalu ühendusest, jalgte tunnel riigiteel 4 Tallinn-Pärnu-Ikla Kanama sõlmes jne. Liigsed on Laagri alevikus riigiteel 4 Tallinn-Pärnu-Ikla „perspektiivne maantee ristumine raudteega“ ja „perspektiivne liiklussõlm“ tähistused. • Eristatavalt tähistada kohalik teedevõrk riigiteedest. • Harju maakonna teemaplaneeringu alal „Põhimaantee nr 4 (E67) TallinnPärnu-Ikla (Via Baltica) trassi asukoha täpsustamine km 12,0-44,0" lähtuda üksüheselt teemaplaneeringust, kogu graafika üle tuua, sh teemaplaneeringu maakasutus. • Soovitame pöörata tähelepanu uutel arengualadel (elamu-, tootmis-, ärimaa juhtotstarbega aladel) seda teenindava perspektiivse teedevõrgustiku kujundamisele, sh esmajoones lahendada juurdepääsud riigiteedelt läbi olemasolevate ristmike. • teedevõrgustiku asukoha määramine hõlbustamiseks esitame põhimaantee 11 Tallinna ringtee Kanama-Valingu põhiprojekti ning Topi liiklussõlme ja Saue linna vahelise ühendustee põhiprojekti joonised dwg kujul 	<ul style="list-style-type: none"> • Arvestame, teedevõrgustik tuleb üle vaadata ning olemasolevad ja perspektiivsed objektid eristada • Arvestame, riigiteede ja kohalike teede eristamiseks töötada välja erinevad leppemärgid • Arvestame, teemaplaneeringu trass on juba täna sisse kantud. Täiendame materjale vajadusel maakasutusega • Võtame teadmiseks • Arvestame ja täiendame joonist vastavalt Maanteeametilt saadud materjalidele
<p>Maaeluministerium</p> <p>18.02.2019 nr 4.1-5/320-1</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=434424</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oleme aga seisukohal, et üldplaneeringus tuleks väärtusliku põllumajandusmaa määramisel ja selle kaitse- ja kasutustingimuste seadmisel lähtuda nimetatud eelnõus toodud tingimustest, samuti Harju maakonnaplaneeringu 2030+ seletuskirja peatükis 3.2.1 „Väärtuslik põllumajandusmaa“ toodud põhimõtetest. Palume koostatava üldplaneeringu kaudu tagada meetmed väärtuslike põllumajandusmaade igakülgeks kaitseks, et kindlustada nende maade jätkusuutliku põllumajandusliku kasutamise võimalus ja selle kaudu riigi toidujulgeolek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ei toeta seisukohta, kuna peame seda liiga rangeks ja ebamõistlikuks. Selle asemel teeme kirjalikult vastuettepaneku lähtuda meie ja ka teiste KOV’de üldplaneeringutes määratud põhimõtetest.
<p>Maa-amet</p> <p>18.02.2019 nr 6-3/19/1894-2</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=434435</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Saue valla üldplaneeringu eskiisjoonisel Maakasutusplaan puudub Orkjärve turbamaardla (keskkonnaregistri maardlate nimistu registrikaart nr 481) piir ning Kalda kruusamaardla (keskkonnaregistri maardlate nimistu registrikaart nr 28) ja Harku lubjakivimaardla (keskkonnaregistri maardlate nimistu registrikaart nr 161) piirid ei vasta keskkonnaregistris arvel olevatele maardla piiridele. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arvestame ja täiendame joonist vastavalt Maa-ametilt saadud materjalidele • Arvestame osaliselt: mäetööstusmaa juhtotstarbe

	<ul style="list-style-type: none"> • Palume üldplaneeringus anda mäetööstusmaa juhtotstarve mäeeraldiste ja nende teenindusmaade aladele ja reserveeritava mäetööstusmaa juhtotstarve anda nendele aladele, kus on menetluses maavara kaevandamise loa taotlus. Vajadusel võib mäetööstusmaa juhtotstarbest eraldada turbatööstusmaa juhtotstarbe. • Lähtudes eelnevast märgime, et Maa-amet nõustub maavarale juurdepääsu osas ainult piirangutega, mis tulenevad õigustloovatest aktidest. Maavarale juurdepääsu tagamiseks palume Saue valla üldplaneeringus mitte määrata piirkondi, mis välistavad maavara kaevandamise 	<p>määrame vaid aladele, kus on väljastatud maavara kaevandamise luba.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Võtame teadmiseks
<p>Politsei- ja Piirivalveamet</p> <p>19.02.2019 nr 1.11-11/80-2</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=434429</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Politsei ei ole ettepanekuid ja küsimusi Saue valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse kohta ning kaardimaterjali koostamise osas 	<ul style="list-style-type: none"> • Võtame teadmiseks
<p>Keskkonnaamet</p> <p>19.02.2019 nr 6-5/19/24-2</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=434431</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kokkuvõtvalt on Keskkonnaamet seisukohal, et koostatud lähteseisukohad ja KSH väljatöötamise kavatsus on asjakohased ja piisavad, kui üldplaneeringu ja selle KSH koostamisel arvestatakse Keskkonnaameti kirjas toodud ettepanekute ja soovitusetega. • Keskkonnaamet asjaomase asutusena tutvus esitatud dokumentidega ning esitab omapoolsed ettepanekud, millega palume arvestada. Ettepanekud (vaata KKA kirjast) on jaotatud alateemadeks: <ul style="list-style-type: none"> - Vesi - Jäätmed - Välisõhk - Müra - Mets - Kliima ja üleujutused - Looduskaitse - Kiirgus - Maavarad - Üldised tähelepanekud 	<ul style="list-style-type: none"> • Võtame teadmiseks • Võtame teadmiseks
<p>Lääne-Nigula Vallavalitsus</p> <p>21.02.2019 nr 7-1/19-12-2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lääne-Nigula Vallavalitsusel pole täiendavaid ettepanekuid üldplaneeringu lähteseisukohtade osas. Edaspidise koostöö tegemisel palume 	<ul style="list-style-type: none"> • Võtame teadmiseks, koostöö raames edastatud Nissi valla ÜP materjalid

https://server.amphora.ee/sauevv/in dex.aspx?type=12&itm=435047	planeerimisseaduses ettenähtud teated saata Lääne-Nigula Vallavalitsusele eposti aadressil: vv@laanenigula.ee .	
Rahandusministeerium 21.02.2019 nr 14-11/650-3 https://server.amphora.ee/sauevv/in dex.aspx?type=12&itm=435465	Tutvunud esitatud üldplaneeringu lähteseisukohtade ning KSH väljatöötamise kavatsuse dokumentidega teeb Rahandusministeerium järgmised ettepanekud: <ul style="list-style-type: none"> • Tiheasustusalade määramisel lähtuda eelkõige Harju maakonnaplaneeringus 2030+ (edaspidi maakonnaplaneering) toodud linnalise asustusega alade paigutusest. Juhul kui üldplaneering teeb ettepaneku antud teema oluliseks täpsustamiseks, palun üldplaneeringus välja tuua vastava ettepaneku tinginud kaalutlused. • Erinevate keskuste arengu kavandamisel võtta lähtealuseks maakonnaplaneeringus toodud keskustevõrk ja keskuste hierarhia ning teenustasemed. • Maakonnaplaneeringus toodud rohelise võrgustiku paiknemise ja kasutustingimuste täpsustamisel lähtuda Keskkonnaagentuuri tellimisel valminud juhendmaterjalist „Rohevõrgustiku planeerimisjuhend“. • Maantee kaitsevööndi puhul lähtuda EhS § 72 lõikest 2, mitte maakonnaplaneeringus ptk 4.1.1 punktis 2 (lk 53-54) sätestatud tingimusest, kus on öeldud, et „koostöö Maanteeametiga ei ole vajalik tehnoloogilises vööndis asuvatel olemasolevatel õuealadel ehitusloa kohustuseta ehitiste kavandamise puhul“. • Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ koostatud „Saue valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsus“ sisaldab ka ajakava ja kaasamiskava. Palun ajakohastada KSH läbiviimise orienteerivat ajakava ning koostada ajakava ka üldplaneeringu koostamise etappide kohta. Samuti palun koostada kaasamiskava ka üldplaneeringu koostamise protsessile analoogselt KSH väljatöötamise kavatsuses toodud ajakavaga. • Üldplaneeringu koostamisel palun koostööd teha, lisaks KSH väljatöötamise kavatsuse kaasamiskavas välja toodud asutustele ja isikutele, veel erinevate asjassepuutuvate võrguvaldajatega 	<ul style="list-style-type: none"> • Arvestame ettepanekuga. Maakonnaplaneeringu kihid on kantud kaardimaterjali. Seletuskirjas selgitada täpsemalt Laagri-Saue tiheasustusala moodustamise vajadust tuginedes valla ja maakonna arengukavale. • Arvestame ettepanekuga. Maakonnaplaneeringu kihid on kantud kaardimaterjali. • Võtame teadmiseks • Võtame teadmiseks • Arvestame ettepanekuga ning täiendame materjale vastavalt. • Arvestame ettepanekuga, võrguvaldajatega koostööd tehakse
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet 25.02.2019 e-kiri https://server.amphora.ee/sauevv/in dex.aspx?type=12&itm=436280	Toome alljärgnevalt välja mõned ettepanekud, mis puudutavad raudteehutuse valdkonda seoses üldplaneeringu ruumilise arenguga ning võivad olla kitsendavateks tingimusteks ja/või mõjutada inimeste tervist ja heaolu: <ul style="list-style-type: none"> • Maa sihtotstarvete määramisel, samuti näiteks elamupiirkondade planeerimisel ja rajamisel tuleb analüüsida inimeste võimalikke liikumisteid (sh pendelliikumine üle raudtee), et olemasolevad ülesõidu- ja käigukohad oleksid 	<ul style="list-style-type: none"> • Võtame teadmiseks • Võtame teadmiseks ja võimalusel arvestame • Võtame teadmiseks ja võimaluse larvestame • Võtame teadmiseks ja võimalusel arvestame

	<p>võimalikult hästi kasutatavad (poleks vaja uusi eraldiseisvaid ületuskohti, piisab platvormide juures kõiki rööpapaare ületavatest ülekäikudest). Reeglina pole uute samatasandiliste ületuskohtade rajamine kuigi otstarbekas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Juhul, kui planeeritakse uusi raudteeülekäigukohti (sh kergliiklusteede rajamise käigus), tuleb need lahendada selliselt, et liikumised oleksid üheaegselt nii ohutud kui ka optimaalsed – arvestatakse väljakujunenud liikumisteid, vajadusel eraldatakse raudtee ümbritsevast keskkonnast vajalikus ulatuses aiaga, likvideeritakse omavoliliselt tekkinud ületuskohad. Nõutav turvavarustus ületuskohtadel peab olema toimiv ja lahendatud nii, et seda kasutataks õigesti (märgistus nähtav, puudub möödapõike võimalus). • Võimalusel tuleb vältida raudteeni ulatuvate tupiktänavate projekteerimist, sest see loob soodsa võimaluse ebaseaduslike raudteeületuskohtade tekkeks. Ebaseadusliku (illegaalse) ületuskoha all mõistetakse nn isetekkelist raudteeületuskohta, millel puudub hooldaja ja mis ei ole ette nähtud raudtee ületamiseks. Isetekkelised raudteeületuskohad kujutavad endast ohtu selle ületajale ega vasta ületuskoha nõuetele. • Palume juba planeeringu tasandil võimalusel nõuet raudtee ääres asuvate lasteasutuste, välispordirajatiste (nt staadion) ja elamute kruntide raudteepoolse külje piiramiseks aia või taimestikuga, et vältida laste ja elamupiirkonnas ka loomade ootamatut sattumist raudteemaale. • Haljastuse osas (sh pargid, puhkealad) soovime mitte planeerida kõrghaljastust (puid, sh viljapuid) rööbastele lähemale kui 10 m äärmisest rööpast, põhjusteks on nii tuleohutuse kui ka nähtavuse tagamise vajadus raudteel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Võtame teadmiseks ja võimalusel arvestame • Võtame teadmiseks ja võimalusel arvestame
<p>Terviseamet 25.02.2019 9.3-1/19/717-2 https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=436286</p>	<p>Amet on tutvunud materjalidega ning juhib tähelepanu järgnevale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saue valla üldplaneeringu KSH väljatöötamise kavatsuse punktis 3. <i>Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus ja põhimõtted</i> on kirjutatud: „Paralleelselt üldplaneeringu koostamisega toimub eraldiseisva tööna Saue valla mürakaardi ja müra vähendamise tegevuskava koostamine (uuringu tellimine on ette valmistamisel). Sõltuvalt kavandatud tegevuse realiseerumisest, s.h selle ajakavast, kasutatakse võimalusel ka mürakaarti ühe sisendina üldplaneeringu lahenduse kujundamisel.“ Võimalusel tuleks oodata ära mürakaardi valmimine ning mürarikaste piirkondade maa-ala juhtotstarbe määramisel arvestada keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (edaspidi KeM määrus nr 71) lisas 1 toodud normtasemetega, vältides elamu maa-alade paigutamist piirkondadesse, kus 	<ul style="list-style-type: none"> • Arvestame ettepanekuga • Arvestame ettepanekuga, mürakategooriad määratakse müra vähendamise tegevuskava raames ja alusel • Arvestame ettepanekuga, seletuskirja lisame vastava märkuse, et olemasoleva elamupiirkonna korral lähtuda elamumaale kehtivatest müranormidest

	<p>müratase võib ületada lubatud.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atmosfääriõhu kaitse seaduse § 57 ütleb, et mürakategooriad määratakse vastavalt üldplaneeringu maakasutuse juhtotstarbele. Eeltoodust tulenevalt tuleks määrata Saue valla maa-alal üldplaneeringust lähtuvalt mürakategooriad. • Vastavalt Saue valla üldplaneeringu kaardimaterjali eskiislahenduse seletuskirjale ning kaardimaterjalile kavandatakse muuta võrreldes kehtiva üldplaneeringuga mitmel varasemalt elamu juhtotstarbega maa-ala keskuse juhtotstarbega maa-alaks. Vastavalt KeM määrus nr 71 rakendatakse keskuse maa-alal III mürakategooriat, mis tähendab, et alal hakkavad kehtima leebemad müranormid. Sisuliselt muutuvad normtasemed 5 dB leebemaks nii liikluse müra kui ka tööstuse müra puhul (v.a liikluse müra öine normtase, mis jääb samaks mõlema kategooria puhul), mistõttu võib muutuda inimeste elukeskkond halvemaks. Amet soovib võimalusel säilitada olemasolevatel elamu maa-aladel kehtiv juhtotstarve, et tagada tervisliku elukeskkonna säilimine. • Saue valla üldplaneeringu koondjoonise 12.02.2019 versiooni järgi ei lähe paljude maa-alade maakasutuse juhtotstarve kaardilegendi värvi ning märgistusega kokku (N: Turba alevikus asub ala, kuhu märgitud EK, legendi värvikasutusejärgi peaks tegemist olema hoopis tootmis- ja ärimaaga). Kaart tuleks täpsemalt üle vaadata ning täpsustada alade juhtotstarvet, vältimaks võimalikku segadust ala juhtotstarbe mõistmisel. 	
<p>Harku Vallavalitsus 25.02.2019 e-kiri https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=436401</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Harku Vallavalitsusel puuduvad vastuväited Saue valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse osas. <p>Esitame siinkohal mõned erinevused Saue valla ja Harku valla piiril paiknevate rohealade ühtimise osas, mis vajavad täpsustamist:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tutermaa küla ja Valingu küla vahele jääv koridor vajab natukene täpsustamist. • Tutermaa küla tuumalalt algavat koridori Kütke küla ja Kiia küla piiril Harku valla territooriumil ei eksisteeri, seega vajab täpsustamist Kiia küla ja Kütke küla rohekoridor Saue valla territooriumil. Hetkel see koridor kusagile ei vii ja moodustab lihtsalt ühe kiilu kujulise maa-ala. • Vahi küla ja Kiia küla piiril vajab rohevõrgustiku koridor täpsustamist piki Väana jõge, kus Harku valla territooriumil kulgeb tuumala ja rohevõrgustiku koridor jõe ja valla piiril. • Samuti palume arvestada tuumalaga, mis kulgeb Vahi-Liikva-Sõrva-Vatsla külade piiril. 	<ul style="list-style-type: none"> • Võtame teadmiseks • Arvestame ettepanekutega ning lähtume Harku valla kaardikihist. Samuti palume kaardikoostajal teha analüüsikaart, kus võrreldakse Saue valla ja Harku valla kihte ja selguks vahe

<p>Päästeamet</p> <p>26.02.2019 nr 7.2-3.1/1016-2</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=436646</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tuleohutuse mõistes olulistemaks punktideks on Saue valla üldplaneeringu suhtes on järgnevad: <ul style="list-style-type: none"> - Jätakuvalt tagada nõuetekohane tuleohutuskujaja. - Vesivarustuse tagamine piirkondades, kus hetkel on vajalikud trassid välja ehitamata. Tähelepanu pöörata aiandusühistutes vesivarustuse tagamise veevõtukohtade nõutele vastavaks ehitamisega ning taastamisega. Tööstus- ja ärimaadel arvestada suurema vesivarustuse vajadusega võrreldes elamumaadega. - Ohtlikke ettevõtete kavandamisel arvestada, et ohualad ei tohiks kattuda teiste ohtlikke ettevõtetega. - Teede rajamisel arvestada päästetehnika jaoks vajalikke nõuetega. 	<ul style="list-style-type: none"> • Võtame teadmiseks ja võimalusel arvestame
<p>Keskkonnaministeerium</p> <p>26.02.2019 nr 7-15/19/402-3</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=436671</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Käesoleval juhul ei selgu üldplaneeringust, milliseid kitsendusi toob kaasa olemasolevatele maatulundusmaa sihtotstarbega kinnisasjadele puhke- ja virgestusmaa juhtotstarbe määramine. Maatulundusmaa ei ole avalikult kasutatav maa, mida võiks igaüks puhkamiseks kasutada või millel piiramatult viibida. Palume täpsustada, milliseid kitsendusi põhjustab maatulundusmaade määramine puhke- ja virgestusmaadeks. Samuti juhime tähelepanu, et mitmed kehtivate detailplaneeringutega hõlmatud maa-alad on Saue valla üldplaneeringu maakasutusplaani märgitud puhke- ja virgestusmaadeks (PV), mis on vastuolus nende maade tegeliku kasutuse ja sihtotstarbega. Lisaks on näiteks Koidu külas puhke- ja virgestusmaadena tähistatud kehtiva detailplaneeringu alusel moodustatud eraomandis oleva kinnistu registriosa nr 9415202 koosseisu kuuluvad Männitalu tee 19 (katastritunnus 72701:001:1461, pindala 1200 m², sihtotstarve elamumaa) ja Männitalu tee 19a (katastritunnus 72701:001:1463, pindala 2,18 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) ning Männitalu tee 17 (katastritunnus 72701:001:1460, pindala 1200 m², sihtotstarve elamumaa) ja Männitalu tee 17a (katastritunnus 72701:001:1464, pindala 2,20 ha, sihtotstarve maatulundusmaa) katastriüksused. • Eeltoodust tulenevalt teeme ettepaneku tähistada olemasolevad maatulundusmaa sihtotstarbega maaüksused üldplaneeringu maakasutusplaani, kas metsa- või põllumaana (sõltuvalt nende kõlvikulisest koosseisust) või üldisemalt maatulundusmaana. Samuti palume välja tuua avalikult kasutatavad sotsiaalse suunitlusega maa-alad, mida kohalik omavalitsus vajab oma seadusest tulenevate ülesannet täitmiseks. Ühtlasi palume kaardimaterjali koostamisel lähtuda kehtivatest detailplaneeringutest ning kanda vastav info ka Saue valla üldplaneeringu joonistele. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arvestame ettepanekuga osaliselt: kaardimaterjal üle vaadata puhke- ja virgestusmaade ja kaitsehaljastuse maade osas ning seletuskirjas selgitada maakasutuse põhimõtted ja piirangud. Vald jääb oma ettepaneku juurde. Rohevõrgustiku tuumala sellise planeerimise põhimõttega on arvestatud ka üldplaneeringu kaardimaterjalis, läbirääkimised osapooli rahuldava kompromisslahenduse üle jätkuvad. • Arvestame ettepanekuga

<p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium</p> <p>26.02.2019 nr 1.10-17/19-0042/1705</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=436804</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Palume arvestada Maanteeameti, Lennuameti ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti tehtud ettepanekutega. • MKMil on ettepanek, et Saue valla üldplaneeringu koostamisel võiks võimaluse korral võtta enam arvesse energia tootmise jaoks sobilike alade leidmise vajadust. • Kindlasti on vajalik arvestada perspektiivsete Tallinna ümbersõiduraudtee koridoridega (põhja- ja lõunapoolne koridor), mis on määratud Harju maakonnaplaneeringus 2030+. Reserveerida maavajadus Saue valla territooriumil ümbersõiduraudteele. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arvestame ettepanekuga • Võtame teadmiseks ja võimalusel arvestame ettepanekuga • Ettepanekuga on arvestatud osaliselt: kaardimaterjalil on peale kantud kehtivast Saue valla üldplaneeringust tulenev koridor. Maakonnaplaneeringu vastav koridor on liiga lai ning ei arvesta kehtivate detailplaneeringutega
<p>Keila Linnavalitsus</p> <p>28.02.2019 nr 4.2-1.6/118-1</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=437586</p>	<p>Ettepanekud Saue valla üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele on:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Täpsustada Keila lõunapoolse ümbersõidu trassi vastavalt Maanteeameti 24.10.2018 saadetud andmetele. • Linna ümbersõidu äärne piirkond lahendada koostööd Keila linnaga. Näidata üldplaneeringu joonisel linna ümbersõidu Keila linna poole jääv ala rekreatsioonialana (määrata vastav juhtfunktsioon). Korraldada valla ja linna töögruppide kohtumine. • Näidata üldplaneeringu joonisel maagaasi D-kategooria torustiku asukoht • Arvestada esialgu 35 kV keskpingeliini koridoris 110 kV perspektiivi. • Arvestada Keila Linnavolikogu 31. mai 2016 otsuse nr 20 „Piiride muutmise ettepaneku tegemine Keila vallale, Saue vallale ning Harku vallale“ preambulis toodud asjaoludega ning punktis 3 toodud ettepanekuga Valingu ja Tuula küla võimaliku liitmise osas tulevikus Keila linna haldusterritooriumiga. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arvestame ettepanekuga ja täiendame kaarti Keila Linnavalitsuselt saadud materjaliga. • Arvestame ettepanekuga ja täiendame kaardimaterjali • Arvestame ettepanekuga ja täiendame kaardimaterjali • Arvestame ettepanekuga ja täiendame kaardimaterjali • Võtame teadmiseks
<p>Kaitsemινisteerium</p> <p>04.03.2019 nr 12-1/19/411</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=439062</p>	<p>Üldplaneeringu koostamise käigus palume veel arvestada ja käsitleda järgmiseid riigikaitselisi teemasid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saue vallas asub riigikaitsealine ehitis Lintsi linnak. Palume kajastada riigikaitsealise ehitise piiranguvöönd ulatusega 2 km kinnistu piirist nii seletuskirjas kui ka joonisel. • Riigikaitseliste ehitiste üldised tingimused. Riigikaitsealise ehitise piiranguvööndisse kavandatavad ehitised ning kogu valda kavandatavad kõrged ehitised, tuulikud ja tuulepargid võivad mõjutada riigikaitsealise ehitise töövõimet. Avalduda võiva negatiivse mõju ärahoidmiseks on oluline 	<ul style="list-style-type: none"> • Arvestame ja täiendame joonist vastavalt Kaitsemινisteeriumilt saadud materjalidele • Võtame teadmiseks • Võtame teadmiseks

	<p>üldplaneeringus kajastada riigikaitse ehitise piiranguvöönd ning lisada seletuskirja, et Kaitseministeeriumiga tuleb kooskõlastada kõik riigikaitse ehitise piiranguvööndisse jäävad ja ulatuvad planeeringud ning projekteerimistingimused või nende andmise kohustuse puudumisel ehitusloa eelnõu või ehitamise teatis. Juhindudes seadustest tuleb Kaitseministeeriumiga kooskõlastada ka kõigi kõrgete ehitiste, tuulikute ja tuuleparkide planeeringud, projektid, projekteerimistingimused või nende andmise kohustuse puudumisel ehitusloa eelnõu või ehitamise teatis. Seejuures on koostööd Kaitseministeeriumiga soovitatav alustada võimalikult varases etapis.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaitsevägi ja Kaitsepolitsei kasutavad metsaalasid riigikaitse ehitise väljaõppe korraldamiseks. Väljaõppe ajal tuleb ümbritsevate alade elanikel ja kasutajatel arvestada teatud müra leviku ning raskesõidukite ja inimeste liikumisega. Palume valla üldplaneeringus käsitleda ka metsa kasutamist riigikaitse ehitise väljaõppe korraldamiseks. 	
<p>Elering AS</p> <p>11.03.2019</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=441199</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Edastame Elering AS-le kuuluvate olemasolevate elektritaristu objektide asukohad Saue vallas, mida tuleb üldplaneeringu koostamisel arvesse võtta. Lisaks saadame olemasoleva taristu Shape failid (Lisa 1), mis võimaldavad taristu kanda maakonna vektorkaardile. Elering AS-le kuuluvaid või planeeritavaid gaasitaristu objekte Saue vallas ei ole. • Praegu on käsil L503 Harku-Lihula-Sindi 330 kV ülekandeliini rajamine. Shape failidesse on juba lisatud L503 eeldatav liinitrass (Lisa 2). 110 kV õhuliinid Harku-Veskimetsa L011 ja Kadaka-Harku L012 on Saue vallas kavas rekonstrueerida olemasolevas liinikoridoris. Eeldatav ehitusperiood algab aastal 2019 ja lõpeb 2020. Plaanis on ka Harku - Veskimetsa liinid L001 ja L002 rekonstrueerida olemasolevas liinikoridoris. Eeldatav ehitusperiood on aastatel 2022-2023. Seoses Harku-Lihula-Sindi 330 kV liini rajamisega demonteeritakse Ellamaa alajaam, asemele tekib Riisipere alajaam ning ühendatakse ümber Rummu-Keila L017 liin nii, et moodustub Rummu-Kiisa liin (samuti tähisega L017). Selleks ühendatakse olemasolev L017 liin kokku liiniga L110 KiisaEllamaa. Tööd teostatakse siis, kui Harku-Lihula-Sindi õhuliini ehitustöödega jõutakse sinna piirkonda (Laitse). Olukorda kujutab joonis 1. Lisaks on KiisaEllamaa L110 kavas rekonstrueerida olemasolevas liinikoridoris, eeldatav ehitusperiood on aastatel 2021-2022. Kavas on Kiisa-Harku L086 rekonstrueerimine kaheks 110 kV õhuliiniks, kus sisseviigid tehakse Topi alajaama (tekivad liinid Harku-Topi ja Topi-Kiisa). Eeldatav ehitusperiood on aastatel 2020-2024. Peale aastat 2030 on võimalik, et koormuste kasvu tõttu tuleb teha Kiisa alajaamast sisseviigid liinilt Harku - Aruküla L504 ehk 	<ul style="list-style-type: none"> • Arvestame ja täiendame kaardimaterjali vastavalt • Arvestame ja täiendame kaardimaterjali vastavalt • Arvestame ja täiendame kaardimaterjali vastavalt

	<p>moodustub kaks 330 kV liini Kiisa-Harku ja Aruküla-Kiisa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õhuliini kaitsevöönd on maa-ala ja õhuruum, mida piiravad mõlemal pool piki liini telge paiknevad mõttelised vertikaaltasandid, ning mille ulatus mõlemal pool liini telge on: <ul style="list-style-type: none"> - 35 kV (kaasa arvatud) kuni 110 kV nimipingega liinide korral 25 meetrit; - 220 kV kuni 330 kV nimipingega liinide korral 40 meetrit. - Maakaabelliini kaitsevöönd on piki kaablit kulgev ala, mida mõlemalt poolt piiravad liini äärmistest kaablitest 1 meetri kaugusel paiknevad mõttelised vertikaaltasandid. 	
<p>AS Eesti Raudtee 14.03.2019</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/in dex.aspx?type=12&itm=442371</p>	<p>AS Eesti Raudtee on tutvunud Saue valla koostatava üldplaneeringu lähteseisukohtadega, mis kinnitati Saue Vallavolikogu 29.03.2018 otsusega nr 33 ning esitab esialgsed lähtetingimused, mis vajavad üldplaneeringus käsitlemist:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Üldplaneeringu koostamisel arvestada raudtee kaitsevööndiga, mille laius ja piirangud on kehtestatud ehitusseadustiku §-s 73. 2. Hoonestusalade planeerimisel arvestada raudteeveeremist tulenevate mõjudega, sh võimaliku vibratsiooni ning müraga. Vajadusel näha ette leevendavate meetmete rakendamine. Uute hoonestusalade rajamise korral raudtee vahetusse lähedusse ei võta AS Eesti Raudtee endale kohustusi keskkonnaparameetrite (müra, vibratsioon) leevendamiseks. 3. Rajatised, mis ei ole raudtee sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalikud ning mille kogukõrgus on 30 m ja enam (nt tuulikud, mobiilimastid), tuleb kavandada selliselt, et nende kaugus raudtee kaitsevööndi piirist oleks võrdne rajatise kogukõrgusega. Tuuliku puhul tuleb masti kõrgusele lisada tiiviku laba pikkus. 4. Ehitusseadustiku (EhS) § 88 lõike 2 kohaselt, kooskõlastab raudteerajatise, sealhulgas ülekäigu- ja ülesõidukoha, projekteerimistingimused Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, EhS § 89 ja § 90 kohaselt annab raudteerajatise ehitamiseks ehitusloa ning kasutamiseks kasutusloa Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet. 5. Näha ette meetmed takistamaks nii jalakäijate kui sõidukite sattumine raudteemaale väljapool ülekäigu- ja ülesõidukohti. 6. Seoses tiheneva reisirongiliiklusega näeb Eesti Raudtee perspektiivplaanides ette teise peatee ja kontaktvõrgu rajamise kogu Tallinn-Keila lõigul. See tähendab täiendava tee rajamist kahel eraldi lõigul: <ul style="list-style-type: none"> - Pääsküla raudteejaama ja Padula peatuskoha vahel 3,8 km, - Valingu peatuskoha ja Keila raudteejaama vahel 2,7 km. <p>Teine peatee kavandatakse Saue valla osas olemasolevast teest põhja poole, seega laieneb seal ka raudtee kaitsevööndi ulatus. Lisaks rajatakse 2 uut silda - üle Keila jõe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Võtame teadmiseks • Võtame teadmiseks arvestame võimalusel • Võtame teadmiseks arvestame võimalusel • Võtame teadmiseks • Võtame teadmiseks ja võimalusel arvestame • Võtame teadmiseks ja arvestame raudtee kaitsevööndi määramisel • Arvestame • Arvestame • Arvestame ja täiendame kaardimaterjali vastavalt • Arvestame ning teeme üldplaneeringu koostamisel koostööd naaberomavalitsustega • Võtame teadmiseks ja arvestame võimalusel • Võtame teadmiseks

	<p>ja üle Pääsküla jõe, rajatakse uus viadukt Topi liiklussõlme, pikendatakse Urda jalakäijate tunnel, rajatakse 1 truup, 3 uut reisijate platvormi – Laagri 1 tk, Urda 2 tk ning laiendatakse ülesõite ja ülekäike.</p> <p>7. Arvestada Maanteeameti poolt tellitud projektidega, millega kavandatakse muuhulgas raudteemaale uute rajatiste rajamine.</p> <p>8. Kajastada perspektiivne Tallinna ringraudtee koridor kehtivas Saue valla üldplaneeringus kavandatud asukohas ning näidata perspektiivsed ristumised nii olemasolevate kui kavandatavate teedega.</p> <p>9. Üldplaneeringu kaardimaterjalil kajastada eraldi leppemärgiga olemasolevad ja perspektiivsed raudtee ülesõidu- ja ülekäigukohad.</p> <p>10. Kavandada koostöös Keila Linnavalitsusega ja Tallinna Linnavalitsusega teede võrgustik ning raudtee ülesõidu- ja ülekäigukohad Keila linna ja Saue valla piiril ning Tallinna linna ja Saue valla piiril.</p> <p>11. Selgitada välja raudteemaal paiknevad avalikult kasutatavad teed (tänavad, kergliiklusteed, parklad, platsid) ning teha ettepanek omandiõiguse reguleerimiseks.</p> <p>12. Riisipere-Turba raudtee ehitustöödega alustati 2019 aastal.</p>	
<p>Elektrilevi OÜ 18.03.2019</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=443087</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koormused Saue vallas <p>Saue valla elektrivarustus toimub kümne piirkonnaalajaama kaudu. Seitse neist asuvad Saue vallas: Laagri 110/35/10 kV, Topi 110/10 kV, Saue 35/10 kV, Laitse 35/10 kV, Haiba 35/10 kV, Ellamaa 110/35/10/6 kV ja Riisipere 35/10 kV.</p> <p>Väiksemad võrgu osad saavad toite väljaspool valla piire asuvatest Saku 35/10 kV, Keila 110/35/10 kV ja Rummu 110/35/10 kV piirkonnaalajaamadest. Saue valla suurimad tarbijad asuvad Saue linnas ja Laagri alevikus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koormuste mõjutegurid <p>Jätkub koormuste kasv Saue vallas, eelkõige Saue linna, Laagri aleviku ja Alliku ning Koidu külade piirkonnas. Koormuste kasvu allikateks on vabade kruntide kasutuselevõtt ja olemasolevate klientide tarbimise suurenemine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perspektiivsed ühendused <p>Lisanduva koormuse katmiseks, võrgu optimeerimiseks ja piirkonna elektrivarustuse toitekindluse parendamiseks on ette nähtud Riisipere ja Aila 110/20/10 kV piirkonnaalajaamad. Selleks planeerida uued 110 kV õhuliinide trassid ja piirkonnaalajaamade asukohad vastavalt lisatud joonisele (Joonis 1). Uute piirkonnaalajaamade sidumiseks olemasoleva keskpinge võrguga planeerida 10-20 kV kaabelliinidele trassid vastavalt lisatud joonisele (Joonis 1). Aila 110/20/10 kV alajaama sidumine keskpinge võrguga on eraldi kujutatud selgitaval joonisel (Joonis 2) ning Riisipere 110/20/10 kV alajaama sidumine keskpinge võrguga on eraldi kujutatud selgitaval joonisel (Joonis 3).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arvestame ja täiendame kaardimaterjali vastavalt • Võtame teadmiseks • Arvestame ja täiendame kaardimaterjali vastavalt saadud materjalidele • Võtame teadmiseks • Võtame teadmiseks ja võimalusel arvestame ettepanekutega seletuskirja koostamisel.

<ul style="list-style-type: none"> • Varustuskindlus <p>Klientide tarbimise iseloomule ja keskkonnale sobilike varustuskindluse tüüplahenduste valikul liigitatakse võrk varustuskindluse piirkondadeks: ülitihedus, tihedus, kesktihedus ja hajakindlus. Varustuskindluse piirkonna määramiseks kasutatakse koormustihedust, koormusmaksimumi, klientide või elanike arvu, liitumispunktide arvu või ehitiste põrandapinna suhet pinnauhikule. Varustuskindlust mõõdetakse neljas varustuskindluse piirkonnas eraldi. Saue vallale on valdavalt iseloomulik kesktihedus varustuskindluse piirkond. Tihedasse piirkonda jääb Saue linn ja Laagri alevik. Valla äärealal on mõningaid hajakindlusi. Saue valla varustuskindluse piirkonnad on kujutatud joonisel (Joonis 4). Täna on Saue valla keskmine aastane katkestuste kogukestus (SAIDI) ca 1 minut kliendi kohta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakasutus <p>Liinide paiknemise määramisel lähtutakse elektrienergia varustuskindluse piirkondade nõuetest võrgukooslusele, kus on arvestatud võimalikke riske varustuskindlusele ja mõjusid keskkonnale. Liinirajade valikul on määrava tähtsusega liinide ehituse ja hilisema käidu ning võimalike riketega seotud kogukulude minimeerimine. Eelistatult paigaldatakse liinid avaliku kasutusega maadele (nt teemaa). Kesktihedas varustuskindluse piirkonnas ehitatakse uued 0,4-20 kV liinid eelistatult maakaabelliinidena. Hajakindluse piirkonnas on valdavalt õhuliini võrk ning see jääb alles ka tulevikus. Elektrilevi OÜ vähendab trassiraie mahtu metsatrasside 0,4-20 kV õhuliinidele kaetud juhtmete paigaldamisega. Võrguettevõtja eelistab tehnovõrkude ja -rajatiste rajamiseks maad kasutada kasutusõiguse alusel. Vajadusel kasutatakse tehnovõrkude ja rajatiste talumise kohustuse tekkimiseks seadusest tulenevat õigust seada sundvaldus. Eraldi kinnistud vormistatakse võrguettevõttele ainult piirkonnaalajaamade tarbeks. Elektriliinide ja 6-20 kV alajaamade rajamiseks sõlmitakse maaomanikega isikliku kasutusõiguse lepingud. Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord on sätestatud majandusja kommunikatsiooniministri määrusega. Olemasolevate piirkonnaalajaamade ümberehitamisel detailplaneeringu nõuet ei rakendata.</p>	
--	--

Ministriumite, riigiametite ja taristuettevõtjate ettepanekud üldplaneeringu eelnõu avalikustamisel

<p>Riigimetsa Majandamise Keskus</p> <p>14.04.2020 nr 3-1.1/2029</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=589768</p>	<p>Oleme tutvunud Saue valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõudega ja avaldame järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tunnustame kohaliku omavalitsuse valmisolekut kompenseerida maaomaniku poolt pakutavat avalikku hüve seoses raietegevuse piiramise kavandamisega Koidu külas. Antud piirkonnas ei asu küll RMK halduses olevat riigimaad, kuid igapäevaselt metsakasvatusega tegeledes tajume, et konkreetsete numbriliste väärtuste kohandamine loodusmaastikku ei pruugi anda parimat tulemust. Sellest lähtuvalt teeme ettepaneku sõnastada antud küsimus mõlema osapoole huvisid arvestavamal paindlikumal moel näiteks järgmisel: „Koidu küla tiheasumiga külgneval rohevõrgustiku tuumalal asuval metsamaal tuleb raietegevust planeerida selliselt, et alal oleks tagatud kaugemas tulevikus erivanuseliste puistute kogum. Selleks planeeritakse koostöös kohaliku kogukonnaga maastikku sobituvate raiealade tekitamist puistute uuendamiseks. Raie kooskõlastatakse kohaliku omavalitsusega enne metsateatise esitamist.“ • Palume eemaldada väärtuslike põllumaade hulgast RMK halduses oleva maa osas järgmistel katastriüksustel toodud väärtusliku põllumaa polügoonid (sulgudes toodud selgitus): 29701:001:0275 (ala on soostunud ja metsastunud), 29701:001:0666 (ala on metsastunud), 29701:005:0420 (lõunapoolne ala on metsastunud), 29701:005:0452 (ala on soostunud ja metsastunud), 51801:001:0535 (ala on soostunud ja metsastunud), 51801:001:0542 (ala on soostunud ja metsastunud), 51801:001:0565 (ala on soostunud ja metsastunud), 51802:002:0129 (ala on soostunud ja metsastunud), 51802:002:0542 (ala on metsastunud), 51802:002:0553 (ala on metsastunud), 51802:003:0636 (ala on metsastunud). • RMK ei nõustu järgmistel katastriüksustel sulgudes toodud maakasutuse juhtotstarvete kavandamisega põhjusel, et antud alad on vajalikud riigimetsa majandamiseks ning palun need alad RMK halduses oleva maa osas üldplaneeringu ruumiandmetest eemaldada: 29701:001:0275 (pere- ja ridaelamumaa), 51801:001:0537 (korterelamumaa) ja 51801:001:0565 (pere- ja ridaelamumaa). • Oleme üle vaadanud ka üldplaneeringu kaardiandmetes esitatud kohalike teede kaardikihi RMK halduses oleva maa ulatuses. Täna olukorras on Saue valla osas kehtiv tee avaliku kasutuse leping (kehtivusega kuni 07.12.2022) ainult endise Kernu valla ulatuses. Kuna teelõigu kohalikuks 	<ul style="list-style-type: none"> • Täname ettepaneku eest, kuid soovime siiski reguleerida küsimust lageraielangi suuruse kaudu vastavalt seaduses pakutud võimalusele. • Nõustume ettepanekuga, parandame kaarti. • Nõustume ettepanekuga, parandame kaarti. • Nõustume avaliku kasutuse lepingu osas läbi rääkima. Kaardil märgitud vallapoolse huviga teede osas katastriüksustel 29701:006:0593,
---	--	--

	<p>teeks tunnistamiseks peavad olema täidetud kaks tingimust: sellekohane vallavolikogu otsus ja kirjalik kokkulepe teeomanikuga või seatud sundvaldus, siis ei saa ülejäänud RMK halduses olevate teelõikude puhul lepingu puudumise tõttu neid kohalikeks teedeks pidada. Oleme valmis avaliku kasutuse lepingu sõlmimiseks järgmistel katastriüksustel asuvate teelõikude osas: 29701:001:0141, 29701:005:0190, 29701:005:0200, 29701:006:0309, 29701:006:0400, 29701:006:0593, 51801:001:0038, 51801:001:0170, 51801:001:0186, 51801:001:0187, 51801:001:0625, 51802:001:0061, 51802:002:0504, 51802:002:0518, 51802:003:0583, 72601:001:1095, 72704:003:0031, 72704:003:0032 ja 72704:003:0033. Katastriüksustel tunnustega 29701:006:0593, 29705:045:0010, 51801:001:0675, 51802:002:0320, 51802:002:0413, 51802:002:0533 ja 51802:002:0587 toodud kohaliku tee lõigud on kasutuses eeskätt riigimetsa majandamiseks, nende hooldusega tegeleb RMK ja palume need teelõigud üldplaneeringu ruumiandmetest eemaldada.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kergliiklusteede osas on RMKl järgmised ettepanekud: katastriüksusel tunnusega 29701:001:0390 toodud sirgjooneline lõik oleks kohasem kujutada joonest lõunasse jäävale olemasolevale metsarajale, samal maaüksusel piki värskelt renoveeritud Ruila - Laitse tee äärt kavandatud lõik dubleerib läbi metsa kavandatud lõiku; katastriüksusel tunnusega 29701:001:0400 toodud sirgjooneline lõik oleks kohasem kujutada joonest lõunasse jäävale olemasolevale metsarajale ja katastriüksusele tunnusega 29701:006:0420 kavandatud kergteelõik kulgeb piki Tallinn – Pärnu maantee seda lõiku, mis põhimaantee ümberehituse käigus jääb kasutusse ainult kohaliku liikluse jaoks, lisaks kulgeb antud lõigus paralleelselt vana Tallinn – Pärnu maantee. Kas täiendava kergtee kavandamine niivõrd tiheda olemasoleva teedevõrgu puhul on põhjendatud? Üldplaneeringu kaardiandmete analüüsil tuvastati veel teisigi kavandatud objektide või maakasutuste juhtotstarvete küsitavaid kattuvusi RMK halduses olevate maaüksustega, kuid lähtuvalt üldplaneeringu täpsusastmest on need meie hinnangul käsitletavad digimisvigadena ja neid eraldi välja toodud ei ole. 	<p>29705:045:0010, 51801:001:0675, 51802:002:0320, 51802:002:0413, 51802:002:0533 ja 51802:002:0587 nõustume vastava huvi ära jätma.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Täpsustame 29701:001:0390 lõigu olemasolevale metsarajale, piki tee äärt kavandatud lõik ei dubleeri läbi metsa kavandatud lõiku, kuna üks suundub Laitsest Ruilasse, teine aga Ääsmäe suunas. Katastriüksusele 29701:001:0400 kavandatud lõiku ei saa lõunas asuvale metsarajale suunata, kuna siis tuleks Ruila poole edasi suundudes läbi minna olemasolevast elamumaa kinnistust, mis pole ostarbekas. Katastriüksusele 29701:006:0420 kavandatud kergtee lõik võibki olla otstarbekas projekteerida tulevase kohaliku tee muldkeha
--	--	--

		serva (analoogselt nt Saku vallas Jälgimäe tee ääres lahendatud lõiguga), üldplaneeringus on kajastatud kergtee põhimõtteline vajadus.
<p>Kultuuriministeerium 20.04.2020 nr nr 3-12/725-2</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=591696</p>	<p>Olles dokumendiga tutvunud, on Kultuuriministeeriumil alljärgnevad tähelepanekud ja täiendused.</p> <ul style="list-style-type: none"> Nii üldplaneeringu seletuskirjas kui ka KSH aruande eelnõus puudub sotsiaalse ja kultuuritaristuga seonduvate küsimuste käsitlemine. Sotsiaalse taristu hulka kuuluvad (lisaks puhke- ja virgestusaladele ning rohealadele) muu hulgas ametiasutused, haridus-, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande asutused, sakraal- ja tavandihooned ning kultuuri- ja spordiasutused. Täpsemalt selgitab neid küsimusi Rahandusministeeriumi 2018. aastal avaldatud juhendi „Nõuandeid planeeringu koostamiseks“ punkt 4.3 („Sotsiaalne taristu“). Teeme ettepaneku käsitleda nii üldplaneeringu seletuskirjas kui ka KSH aruandes valla elanike vajadusi arvestava sotsiaalse taristu tagamist. Üldplaneeringu seletuskirjas ei ole käsitletud arhitektuurivõistluse läbiviimise kohustusi. Täpsemalt selgitab seda küsimust juhendi „Nõuandeid planeeringu koostamiseks“ punkt 4.8.2 („Arhitektuurivõistluse alad ja juhud“). Üldplaneeringuga määratletakse arhitektuuri- /planeeringuvõistluse alad ja juhud ning läbiviimise kord. Üldplaneeringuga saab näiteks kaardistada alad ja nimetada juhud (hoone funktsioonist, korruselisusest, brutopinnast vms lähtudes), kus võistluse korraldamise kaalumise on omavalitsusele kohustuslik. Üldplaneeringus saab sätestada, et arhitektuuri- /planeeringuvõistluse korraldamine põhjendatakse ja otsustatakse nende reeglite raames detailplaneeringu või projekteerimistingimuste menetluse käigus iga kord eraldi. Teeme ettepaneku täiendada üldplaneeringu seletuskirja ja kaarti arhitektuurivõistluste läbiviimise kohustuse kohta. Üldise ja läbiva põhimõttena tuleb üldplaneeringu dokumente täiendada selles osas, et avalikud teenused peavad olema kasutajatele võimalikult hästi kättesaadavad ja ligipääsetavad. Juhend „Nõuandeid planeeringu koostamiseks“ selgitab, et üldplaneeringus tuleb arvestada kõigi, sh 	<p>Planeerimisseaduses ei ole üldplaneeringu ülesandeks määratletud sotsiaalse ja kultuuritaristu käsitlemine. Siiski on üldplaneeringu seletuskirjas asustuse arengut suunavate tingimustena kajastatud ka avalike teenuste kavandamise kohustus, sh seostatuna maakasutuse juhtotstarvetega, mis võimaldab ja kohustab detailplaneeringutes vastavate vajadustega arvestama.</p> <ul style="list-style-type: none"> Me ei soovi kasutada planeerimisseaduses pakutud võimalust arhitektuurivõistluse korraldamise kaalumise alade või juhtude sätestamiseks üldplaneeringus. Üldplaneeringu horisont on aastani 2035 ning paindlikum lähenemine võimaldab paremini reageerida ühiskonnas toimuvatele muutustele. Planeerimisseaduses ei ole üldplaneeringu ülesannetena vastavaid teemasid loetletud, mistõttu on vastavaid suuniseid võimalik ja vajalik

	<p>erivajadustega elanikega, eelkõige on vaja tagada ligipääsetavus (vt lisaks „Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine“, https://planeerimine.ee/ruumiline-planeerimine/koiki kaasavaelukeskkonna-kavandamine). Ka on välja toodud, et ehitatud keskkonna kujundamise kaudu on võimalik ennetada kuritegevust (vt lisaks CPTED – kuritegevuse ennetamine ehitatud keskkonna kujundamise kaudu. https://planeerimine.ee/ruumiline-planeerimine/turvaline-elukeskkond). Käsitleda tuleb ka kuritegevuse ennetamise aspekte ruumilise elukeskkonna kujundamisel. KOVil on kohustus kujundada elukeskkonda elanike tervist heaolu ja turvalisust toetavaks. Teeme ettepaneku käsitleda üldplaneeringu seletuskirjas ja KSH aruandes nii ligipääsetavuse kui ka kuritegevuse ennetamise aspekte ruumilise elukeskkonna kujundamisel.</p>	<p>detailplaneeringutes arvestada ka kehtivate üleriiklike õigusaktide täitmise kaudu. Üldplaneeringu üldine sisu siiski arvestab nii mitmekesise ligipääsetavusega (nt ühistranspordi ja kergliikluse soosimine) kui ka turvalisuse tagamisega (nt maakasutusotstarvete range eraldamise vältimine).</p>
<p>Terviseamet 28.04.2020 nr 9.3-1/20/3004-2 https://server.amphora.ee/sauev/index.aspx?type=12&itm=594437</p>	<p>Amet on tutvunud üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu materjalidega ja märgib järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amet juhtis üldplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse puhul (25.02.2019, kiri nr 9.3-1/19/717-2) tähelepanu asjaolule, et mitmel varasemalt elamu juhtotstarbega alal soovitakse muuta maa-ala juhtotstarve keskuse maa-alaks, mis tähendab, et alale hakkavad kehtima leebemad müranormid. Tulenevalt eelnevast soovitas amet võimalusel säilitada olemasolevatel elamu maa-aladel kehtiv juhtotstarve, et tagada tervisliku elukeskkonna säilimine. Nimetatud märkusele on antud järgnev seisukoht: „Arvestame ettepanekuga, seletuskirja lisame vastava märkuse, et olemasoleva elamupiirkonna korral lähtuda elamumaale kehtivatest müranormides.“. Amet juhib tähelepanu, et nimetatud märkus puudub seletuskirjast. Vastavalt atmosfääriõhu kaitse seaduse § 57 määratakse mürakategooriad vastavalt üldplaneeringu maakasutuse juhtotstarbele, seega tuleks täpsustada, kas ja kuidas kavatakse tagada pärast üldplaneeringu kehtestamist uutel keskuse maa-aladel elamumaale kehtivate müranormide säilimine. • Üldplaneeringu KSH aruande eelnõus on kirjutatud: „Planeeritava raudteetrassiga seotult (ja muudest aspektidest lähtuvalt) saab n-õ konfliktse maakasutusena välja tuua korterelamute planeerimise ärimaa ja ringraudtee trassi vahele (Joonis 12). Planeeritav korterelamumaa oleks mõjutatud nii olemasoleva kui planeeritava raudtee müra, põhimaantee müra ning (sõltuvalt tegevuse iseloomust) ka piirneva ärimaa müra. Kõrgema 	<ul style="list-style-type: none"> • Nõustume, et seletuskirjas on müra normkategoriates (tabel 1) ununenud lisada keskuse maale elamutele elamumaa müranormi rakendamise nõue, lisame selle. • Antud maa-alal rakendatakse edaspidisel detailplaneeringu koostamisel elamute kaugust perspektiivsest raudteetrassist 120 meetrit (üldplaneeringu seletuskirjas lk

	<p>müratasemega elamupiirkondi on valla linnalises osas küll ka teisi, kuid nende puhul saab üldjuhul paigutust toetava asjaoluna välja tuua parema seotuse olemasolevate elamupiirkondadega ja/või keskustega. Antud korterelamumaa on teistest elamisfunktsiooniga aladest eraldatud transporditrasside ja rohealadega. Eelmises Saue valla üldplaneeringus on vastava ala juhtotstarve olnud tervikuna ärimaa, mis on vähem tundlikum maakasutus.“</p> <p>Geoinfosüsteemi EVALD põhjal ei ole nimetatud ala osas algatatud/kehtestatud planeeringuid, mis suunaks sinna rajama korterelamu juhtotstarbega maa-ala. Võimalike negatiivsete mõjude vältimiseks soovitab amet sarnaselt hetkel kehtivale üldplaneeringule säilitada maa-ala juhtotstarbena ärimaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saue valla üldplaneeringu eelnõu seletuskirjas on kirjutatud: „Üldplaneeringu kaardil on kajastatud kõrge radooniriskiga pinnasega alad. Radooniohtlikes piirkondades tuleb vajadusel hinnata radooniriski suurust ning sellega ehitustegevuse kavandamisel arvestada.“ Amet juhib tähelepanu asjaolule, et radoonisisaldus ei ole pinnases ühtlaselt jaotunud, seega ei ole võimalik öelda, et väljaspool üldplaneeringu kaardil kajastatud kõrge radooniriskiga alasid ei esineks alasid, kus tuleks arvestada täiendavate leevendavate meetmete vajadusega. Seetõttu tuleks enne hoonete ehitamist teostada planeeritaval maaalal radooni tasemete mõõtmised. Siseroomides tuleb tagada radooniohutu keskkond vastavalt EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes“ toodule. 	<p>19 märgitud raudteekoridori sanitaarkaitsevöönd), mis valla poolt tellitud mürauuringu ja -modelleerimiste tulemusel on piisav, et tagada elamute jaoks nõutav müra normkategooria.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leiame, et kogu valla territooriumil kõigi hoonete ehitamisel radooniuuringute tegemise kohustus oleks ebaproportsionaalne meede, mistõttu ongi üldplaneeringus määratletud vastavad riskipiirkonnad. Muudel aladel teostatakse radooni mõõtmist juhul, kui selleks tekivad põhjendatud kahtlused.
<p>Maaeluministeerium 30.04.2020 nr 4.1-5/758-1</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=596543</p>	<p>Teatame, et Maaeluministeeriumis välja töötatud väärtuslikku põllumajandusmaad käsitlev seaduse eelnõu (edaspidi selles kirjas seaduse eelnõu) saadeti 28. veebruaril 2020 eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks ning kohaliku omavalitsuse üksustele arvamuse avaldamiseks. Seaduse eelnõu on kättesaadav aadressil http://eelvoud.valitsus.ee (toimik nr 20-0226). Selleks, et tagada üldplaneeringus väärtuslike põllumajandusmaade ja nende kaitse- ja kasutustingimuste osas selline lõpptulemus, mis ei erineks seaduse eelnõus kavandatud, soovime lähtuda selles eelnõus kavandatud mõistetest ja põhimõtetest. Peame vajalikuks juhtida tähelepanu järgmistele aspektidele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1. Seaduse eelnõus käsitletu kohaselt loetakse väärtuslikuks põllumajandusmaaks maatulundusmaa sihtotstarbega haritava maa ja loodusliku rohumaa kõlvikut sisaldavad kahe hektari suurused ja suuremad põllumaandusmaa massiivid, mis paiknevad külas ja alevikus. Soovitame 	<ul style="list-style-type: none"> • 1.-3. Kuna tegemist on seaduseelnõuga, mis pole suutnud aastaid leida juba mitme Riigikogu koosseisu toetust, siis on meie arvates ennatlik lähtuda eelnõu tingimustest. Samas endise Saue valla territooriumil on väärtuslike põllumaade kasutamise piirangud üldplaneeringus kehtinud juba 2012. aastast ning need on meie arvates toimunud mõistliku

	<p>nimetatud põhimõtet järgida üldplaneeringus tiheasustusalade määramisel – see tähendab, et eelnõus sätestatud väärtusliku põllumajandusmaa kohta seatud kitsenduste rakendamist tuleks kaaluda lisaks külades paiknevatele väärtuslikele põllumajandusmaadele ka Laagri, Turba ja Riisipere aleviku puhul.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2. Võttes arvesse, et Saue vallas, mis on Tallinna lähistel paiknev kohaliku omavalitsusüksuse territoorium, on mitmed tugeva arendussurvega piirkonnad, leiame, et üldplaneeringu seletuskirja jaotises 7 „Miljööväärtuslike alade, väärtuslike maastike, põllumajandusmaade ja looduskoosluste määramine ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine“ ning KSH aruande eelnõu jaotises 8.4 „Mõju pinnasele ja maavaradele“ märgitud põhimõtted ja kaalutlused selle kohta, et mõningatel juhtudel võib olla vältimatu või otstarbekas hõlmata väärtuslikku põllumajandusmaad muul otstarbel kui põllumajandusliku kasutamise eesmärgil, on üldiselt asjakohased ja aktsepteeritavad. • 3. Juhime tähelepanu, et Saue üldplaneeringus kavandatu, mille kohaselt on väärtusliku põllumajandusmaa massiivid suurusega üle nelja hektari ja boniteediga üle 40 hindepunkti, ei ole kooskõlas seaduse eelnõus kavandatud põhimõttega. See tähendab, et seaduse kehtestamise korral võib osutada vajalikuks selles osas üldplaneeringu muutmine. Selle vältimiseks soovitame siiski lähtuda väärtuslike põllumajandusmaade määramisel eelnõus kavandatud terminist. Selgitame, et seaduse eelnõu kohaselt tuleb üldplaneeringuga määrata väärtuslikuks põllumajandusmaaks kahe hektari suurused või suuremad maatulundusmaa sihtotstarbega põllumajandusmaa massiivid, mis asuvad küla või aleviku territooriumil ning mille kaalutud keskmine boniteet on võrdne Eesti põllumajandusmaa kaalutud keskmise boniteediga või sellest suurem. Nendes maakondades, kus põllumajandusmaa kaalutud keskmine boniteet on Eesti põllumajandusmaa kaalutud keskmisest boniteedist madalam, tuleb väärtuslikuks põllumajandusmaaks määrata massiivid, mille kaalutud keskmine boniteet on võrdne selle maakonna põllumajandusmaa kaalutud keskmise boniteediga või sellest suurem. Esialgsete arvestuste kohaselt on Harjumaa põllumajandusmaa kaalutud keskmine boniteet Eesti keskmisest madalam ehk 39 hindepunkti. Oleme seisukohal, et Saue vallas tuleks määrata väärtuslikuks põllumajandusmaaks need massiivid, mille kaalutud keskmine boniteet on 39 hindepunkti või rohkem ning mille suurus on vähemalt kaks hektarit. Nimetatud põhimõte on 	<p>tõhususega, mistõttu soovime laiendada vastavaid tingimusi ka ühinenud Saue vallale uues koostatavas üldplaneeringus. Piirangud töötati omal ajal välja koostöös tegev põllumeestega ning muuhulgas arvestati ka majanduslikke aspekte (nt maaala suurus, mida on otstarbekas kaasaegse tehnikaga harida). Soovitame ka ministriumil kaaluda ennast praktikas tõestanud lihtsate ja selgete piirangute sisseviimist seadusesse. Kuna aga üldplaneeringu menetlus kestab veel ca 1,5 aastat, siis saame vajadusel edaspidi sisse viia karmimad piirangud nii suuruse kui boniteedi osas, kui Riigikogu peaks sellekohase seaduse vastu võtma.</p>
--	--	---

	<p>kooskõlas ka Harju maakonnaplaneeringu 2030+ seletuskirja jaotises 3.2.1 „Väärtuslik põllumajandusmaa“ märgitud seisukohtadega.</p> <ul style="list-style-type: none"> 4. Käsitledes Saue valla üldplaneeringus maakasutuse juhtotstarbe ja detailplaneeringu koostamise kohustusega alade määratlust koosmõjus, märgime, et seaduse eelnõust tulenevalt ehk selguse ja üheselt mõistetavuse tagamiseks tuleks väärtuslikule põllumajandusmaale määrata põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutamist tagav maakasutuse juhtotstarve. Seaduse eelnõus kavandataksegi täiendada planeerimisseaduse § 142 lõiget 1 punktiga 11, mille kohaselt kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduse detailplaneeringuga muutmine on üldplaneeringuga määratud väärtusliku põllumajandusmaa maakasutuse juhtotstarbe muutmine, kui see ei ole kooskõlas üldplaneeringuga seatud kaitse- ja kasutustingimustega või muu avaliku huviga, mis kaalub üles väärtusliku põllumajandusmaa säilitamise avaliku huvi. See tähendab, et detailplaneeringu koostamise kohustus, mis on sätestatud ka eelnõu § 3511 lõikega 2, puudutab neid väärtuslikke põllumajandusmaid, mille kohta ei ole üldplaneeringuga seatud eelnõukohaseid kaitse- ja kasutustingimusi. Selgitame, et seaduse eelnõus nähakse ette võimalus kohaliku omavalitsuse otsustusõiguse laiendamiseks olukordades, mida näiteks ei ole võimalik üldplaneeringu koostamise ajal ette näha. Lähtuvalt eeltoodust palume vältida väärtusliku põllumajandusmaaga seotud aladele juhtotstarbeta maa-ala määramist ning kirjeldada ja kaalutleda üldplaneeringu seletuskirja jaotises 4.3 „Uue hoonestuse rajamine hajaasustusega alal“ väärtusliku põllumajandusmaa kohta seatavaid kaitse- ja kasutustingimusi võimalikult üksikasjalikult ja üheselt mõistetavalt. Meie arvates tagavad nimetatud õiguslikud alused ja sellest johtuvalt üldplaneeringus sätestatud täpsed meetmed tõhusamalt ja üheselt mõistetavamalt väärtusliku põllumajandusmaa kaitse. 5. Üheselt mõistetavuse tagamiseks palume üldplaneeringut käsitlevates dokumentides ühtlustada mõisted „põllumaa“ ja „põllumajandusmaa“ ning kasutada ühtset terminit „põllumajandusmaa“. 	<ul style="list-style-type: none"> 4. Oleme seisukohal, et maakasutuse juhtotstarve on eelkõige tiheasustusega alade maakasutuse suunamise hoob, kuna seal kavandatakse olemasoleva olukorra olulisemaid muutmisi läbi erineva ja intensiivse ehitustegavuse. Hajaasustusega aladel on ehitusvajadused oluliselt väiksemad, mistõttu on võimalik maakasutust ja ehitust suunata ka ilma juhtotstarbeid kasutamata. Väärtusliku põllumaa aladele on üldplaneeringu seletuskirjas lk 15 sätestatud selged reeglid, mis meie arvates on väärtusliku põllumaa kaitseks piisavad ning eraldi juhtotstarbe kasutuselevõtt pole põhjendatud. 5. Nõustume, võtame kasutusele termini „põllumajandusmaa“.
<p>Siseministeerium</p> <p>04.05.2020</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=</p>	<p>Siseministeerium on tutvunud Saue valla üldplaneeringu eelnõuga ja kooskõlastame eelnõu vaikimisi ilma täiendavate märkusteta.</p> <p>Samas palume informeerida ministeeriumit tulevikus juhul, kui planeeringu edasiste arengutega kaasneb olulisi asustuse muutusi, valla territooriumile planeeritakse ehitada või rajada kõrgemaid ehitisi (hooned, tuulepark vms) või kehtestatakse droonide lennupiirangu ala, et saaksime analüüsida, kuidas nimetatud muutused,</p>	<p>Võtame teadmiseks, ministeeriumit teavitatakse üldplaneeringu järgmistest menetlusetappidest vastavalt seadusele.</p>

12&itm=596807	arendused ja võimalik lennupiirangu alad võivad mõjutada ministeeriumi valitsemisala asutuste ülesannete täitmist, sideteenuste levi ning võimalike riigikaitsealistest objektidest tulenevaid vajadusi ja piiranguid.	
Maa-amet 04.05.2020 nr 6-3/20/4524-2 https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=597088	Seisuga 29.04.2020 asuvad Saue valla üldplaneeringu territooriumil osaliselt või täielikult kokku 18 keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel olevat maardlat, 16 kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldist ning menetluses on 11 kaevandamisloa taotlust. <ul style="list-style-type: none"> • 1. Joonisel Koondjoonis ei ole Mäepealse mäeeraldise piir korrektne. Mustu kruusakarjääri (loa nr HARM-109; loa omaja OÜ Laaseri Puit) ja Mustu III liivakarjääri (loa nr HARM152; loa omaja OÜ Sokkel Holding) mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele ei ole teenindusmaa ulatuses märgitud mäetööstusmaad. Samuti puudub mäetööstusmaa Harku IV lubjakivikarjäär (loa nr KMIN-096; loa omaja AS Harku Karjäär) ja Harku VI lubjakivikarjäär (loa nr HARM-145; loa omaja AS Harku Karjäär) mäeeraldistelt ja nende teenindusmaadelt. Palume joonist Koondjoonis täpsustada. • 2. Joonisel Koondjoonis on kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldised ning taotletavad mäeeraldised ja nende teenindusmaad märgitud samade leppemärkidega, kuid mäetööstusmaad on määratud neist vaid kehtivate kaevandamislubadega mäeeraldiste ja nende teenindusmaade aladele. Seletuskirja peatükis 4.1. Maa-alade üldised kasutamistingimused on märgitud (tsiteerin): „Aladele, mis kattuvad maardlatega, kuid mida ei ole maavara väljamise (mäetööstusmaa) eesmärgil seni kasutusse võetud ning millele ei ole käesolevas üldplaneeringus määratud mäetööstusmaa juhtotstarvet, määratakse mäetööstusmaa sihtotstarve pärast maavara kaevandamise loa taotlemist ja selle saamist õigusaktidega sätestatud korras ja tingimustel.“ Maa-amet nõustub, et mäetööstusmaa määratakse pärast maavara kaevandamise loa taotlemist ja selle saamist õigusaktidega sätestatud korras ja tingimustel, kuid segaduse vältimiseks palume eristada taotletavate ja kehtivate kaevandamislubadega mäeeraldiste ning nende teenindusmaade leppemärke üksteisest ning taotletavate mäeeraldiste märkimisel lisada joonisele ka perspektiivsed mäetööstusmaad aladele, kus on menetluses kaevandamisloa taotlus. Vastasel juhul jääb selgusetuks, miks osadel mäeeraldistel ja nende teenindusmaadel on mäetööstusmaa kujutatud ja teistel mitte. Palume küsida keskkonnaregistri maardlate nimistust ajakohane väljavõtte ning kasutada planeeringu lõpplahenduse vormistamisel aluskaardist 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. Täpsustame joonist. • 2. Nõustume olemasolevate ja perspektiivsete mäeeraldiste/teenindusmaade eristamisega vastavate leppemärkidega. Täpsustame turbatootmismaa leppemarki. Mäetööstusmaa juhtotstarvet kavandame jätkuvalt juhtumipõhiselt, arvestades selleks olemasolevaid eeldusi (asustus, loodus- ja kultuuriväärtused), mistõttu pelgalt esitatud kaevandamisloa taotlus pole piisav põhjus.

	<p>selgelt eristuvaid kehtivate ja taotletavate kaevandamislubadega mäeeraldiste leppemärke ja turbatööstusmaad tähistav leppemärk muuta selliselt, et see erineks leppemärgist, mis tähistab ühiskondlike hoonete maad hajaasustuses.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3. Seletuskirja peatükis 4.1 Maa-alade üldised kasutamistingimused on selgitatud, et maavarade kaevandamisel tuleb arvestada alade kaevandamisjärgse kasutamisega puhkealadena. KSH aruande peatükis 8.4 Mõju pinnasele ja maavaradele on toodud (tsiteerin): „KSH ekspert pöörab tähelepanu, et puhkeala peaks siinkohal tõlgendama üldisemalt puhkefunktsiooniga rohealana, mitte tingimata konkreetset puhkekoha väljaarendamisena. Viimatinimetatu ei pruugi olla alati asjakohane ja otstarbekas. Kaevandamisega rikutud maa korrastamise suund määratakse täpsemalt maavara kaevandamise loas ja korrastamine toimub vastavalt Keskkonnaameti poolt antud korrastamise tingimustele.“ Maa-amet nõustub KSH aruande peatükis 8.4 Mõju pinnasele ja maavaradele oleva selgitusega, et kaevandamisega rikutud maa korrastamise suund määratakse täpsemalt maavara kaevandamise loas ja korrastamine toimub vastavalt Keskkonnaameti poolt antud korrastamise tingimustele. Palume lauseosa „tuleb arvestada alade kaevandamisjärgse kasutamisega puhkealadena“ sõnastada ümber selliselt, et võimalikud oleksid ka teised maa-ala kaevandamisjärgsed kasutusviisid. Näiteks võidakse üldplaneeringus eelistada mäetööstuse ala korrastamist puhkealaks, kui on korrastamise ajaks selgunud, kes hakkab peale mäetööstuse ala korrastamise lõppu uue loodud puhkeala heakorra eest hooldust kandma ja on nõustunud kandma vastavad kulud. Selgitame, et riigimaadel on oluline korrastamisel saavutada hooldusvaba tulemus ja tavapärase riigimaal asuva karjääri korrastamise suund on metsamaa või veekogu. Korrastamisel kujundatakse veekogu kaldad ohutuks ja laugeks, mis võimaldab veekogu kasutada nii inimestel kui loomadel, kuid riigi omandisse jäävatele maadele üldjuhul ei rajata ametlikke supluskohti ega teisi taristuga puhkealaid. Ka eramaal asuvate karjäärade korrastamisel on tõenäoline, et maaomanik soovib jätkata maatulunduslikku tegevust ja korrastamise käigus kujundatakse kaevandatud alast metsamaa, mitte puhkeala. • 4. Joonise Koondjoonis kohaselt kattuvad maardlad metsamaa, miljööväärtuslike maastike ning väärtusliku põllumaaga. Seletuskirja peatükis 4.3 Uue hoonestuse rajamine hajaasustusega alal on toodud (tsiteerin): „Hajaasustusega alal tuleb hoonete ja rajatiste kavandamisel maksimaalselt säilitada metsa, miljööväärtuslikke maastikke ja hoonestusalaid, väärtuslikke 	<ul style="list-style-type: none"> • 3. Nõustume, täpsustame seletuskirja, et kaevandamisjärgne kasutamisevõimalus oleks mitmekesisem. • 4. Seletuskirjas sätestatud metsa ja väärtusliku põllumaa kaitsmise meetmed ei ole sõnastatud absoluutsetena,
--	---	--

	<p>põllumaid ja põllumassiivide terviklikkust, parke, haljasalasiid, maastiku üksikelemente ja looduskooslusi“. Sarnase mõtte leiab ka peatükist 7. Miljööväärtuslike alade, väärtuslike maastike, põllumajandusmaade ja looduskoosluste määramine ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine. Lisaks on peatükis 7 märgitud, et väärtusliku põllumaa eesmärk on säilitada väärtuslik põllumaa põllumajanduslikuks otstarbeks. Selgitame, et kaevandamistegevuse alustamiseks võib olla vajadus rajada taristu ning eemaldada metsa. Palume seletuskirjas märkida, et hoonete ja rajatiste kavandamisel tuleb säilitada metsa ja muud kõrghaljastust, väärtuslikku põllumaad ja teisi loodusväärtusi, välja arvatud maardlate aladel kaevandamise alustamisel. Metsa ja väärtusliku põllumaa absoluutne säilitamise kohustus maardla alal halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja on seetõttu vastuolus MaaPS § 14 lõikega 2. Palume seletuskirja lisada, et metsamaa, miljööväärtuslikud maastikud ning väärtuslik põllumaa ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel, andmisel ja kaevandamisega alustamisel õigusaktides sätestatud korras ning tingimustel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5. Joonise Koondjoonis leppemärkides on kasutatud mõistet „lubjamaardla“. Palume selle asemel kasutada mõistet „lubjakivimaardla“, mis on korrektsem, kuna järvelubi ja lubjakivi on erinevad maavarad ning Saue vallas on maardlad, milles esineb maavarana lubjakivi. • 6. Joonise Koondjoonis järgi asub Larvi turbamaardlal (registrikaart nr 248) ning Larvi tootmisala (loa nr HARM-084; loa omaja AS Tootsi Turvas) mäeeraldisel ja selle teenindusmaal nähtus „kaitsealune elupaik/püsielupaik/vääriselupaik/natura elupaik“. Alusinfo allikaks on märgitud Maa-amet, 2009. Palume täpsustada, kas ja mis piirang antud alal 	<p>vaid jätavad kaalutlemisruumi oluliste põhjenduste olemasolul osaliselt ka teistsuguse maakasutuse ning ehitustegevuse jaoks (sh taristu rajamine). Ka miljööalade kaitse- ja kasutamistingimustes ei ole otsesõnu sätestatud maavarade kaevandamiskeeldu. Samas pole kaitstavate väärtuste seisukohalt oluline, milline konkreetne tegevus neid ohustab, mistõttu maavara kaevandamise soovi ei saa väärtuste suhtes absolutiseerida. Sellise lähenemise sätestab ka MaaPS § 13 (keskkonnahäiringute vähendamise põhimõte), mistõttu meie arvates on üldplaneeringus kavandatud maakasutuse reeglid ühiskonna erinevaid ja tihti omavahel vastuolus olevaid vajadusi arvestades proportsionaalsed ja asjakohased.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5. Nõustume, täpsustame leppemärki. • 6. Nõustume, täpsustame piirangu olemasolu.
--	--	--

	<p>asub, kuna Maa-ametile teadaolevatel andmetel antud alal looduskaitsealised piirangud puuduvad. Ka KSH aruande joonisel Joonis 7. Saue valla kaitsealade paiknemine ei ole Larvi turbamaardlale märgitud ühtegi kaitseala, hoiuala, loodusala (Natura 2000), kaitsealust üksikobjekti ega püsielupaika. Lisaks asub Larvi turbamaardla lõunaosale jääv riigikaitsealase ehitise Lintsi linnak piiranguvöönd suuremal alal, kui joonisele märgitud. Palume joonist Koondjoonis täpsustada.</p> <p>Maa-amet nõustub Saue Vallavalitsuse 24.03.2020 kirjaga nr 5-1/1/2018-95 edastatud Saue valla üldplaneeringuga tingimusel, et täpsustatakse planeeringu dokumente vastavalt eeltoodud märkustele. Märkustega arvestamata jätmisel halveneb maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ja planeering on vastuolus MaaPS § 14.</p> <p>Palume hoida Maa-ametit kursis planeeringu edasise menetlemisega ning edastada üldplaneering peale täpsustuste tegemist ja enne selle vastuvõtmist teadmiseks Maa-ametile. Märgime, et haldusasja nr 3-3-1-1-10 lahendamisel on Riigikohus 15.04.2010 kohtumääruses selgitanud, et tingimuslik kooskõlastus tähendab sisuliselt seda, et kooskõlastust andev haldusorgan ei nõustu planeeringuga sellisel kujul, nagu see on kooskõlastamiseks esitatud. Erinevus kooskõlastusest keeldumisest seisneb üksnes selles, et vastav haldusorgan kirjeldab lisaks heakskiidu mitteandmisele ka n-ö alternatiivset planeeringut, millele ta oleks nõus andma kooskõlastuse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Me ei nõustu, et üldplaneering on vastuolus MaaPS § 14, kuna seadust tuleb MaaPS § 13 arvestades rakendada terviklikult ning oleme enda arvates mõistlikult tasakaalustanud ühiskonna erinevaid vajadusi. • Juhime tähelepanu, et praegune menetlusetapp ei olnud veel üldplaneeringu kooskõlastamine, vaid eelnõu avalikustamisest teavitamine. Kooskõlastamist vastavalt PlanS § 85 kavandame lähikuudel.
<p>Keskkonnaamet 06.05.2020 nr 6-5/20/4646-2</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=598900</p>	<p>Keskkonnaamet esitab Saue valla üldplaneeringu eelnõu seletuskirja (edaspidi üldplaneering) kohta järgmised tähelepanekud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1. Üldplaneeringu seletuskirja lk 16 punktis 7 on kirjutatud, et kaitsealad, kaitstavad loodusobjektid, kultuurimälestised ja pärandkultuuri objektid ning nendest tulenev piirangud on ajas muutuvad ning konkreetsel hetkel kehtiv info vastavale objektile on kättesaadav regulaarselt uuendatavates riiklikes registrites, kus viitate mh ka Eesti Looduse Infosüsteemi veebilehel http://loodus.keskkonnainfo.ee, mis ei ole korrektne. Korrektne veebileht on https://infoleht.keskkonnainfo.ee/. Keskkonnaamet palub selle parandada. • 2. Üldplaneering teeb ettepaneku lk 18 punktis 9 vähendada Pääsküla jõe ehituskeeluvööndit 10 meetrini Laagri aleviku piires alates Kaselaane peakraavi suubumiskohast kuni Juuliku-Tabasalu riigimaantee sillani. Ehitustegevust ehituskeeluvööndis reguleerib looduskaitseseadus (edaspidi 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. Parandame viite. • 2. Oleme regulatsioonist teadlikud ning üldplaneeringu kooskõlastamiseks esitamisel

	<p>LKS). LKS § 32 lõike 3 kohaselt on ehituskeeluvööndis uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud. LKS § 40 lõike 3 kohaselt võib kalda ehituskeeluvööndi vähendamine toimuda Keskkonnaameti nõusolekul. Keskkonnaamet peab oluliseks toonitada, et üldplaneeringu kooskõlastamine ei anna õigustatud ootust ehituskeeluvööndi vähendamisele nõustumise osas. Keskkonnaamet ei saa võtta lõplikku seisukohata ehituskeeluvööndi vähendamise võimalikkuse osas enne, kui Keskkonnaametile esitatakse PlanS kohaselt vastu võetud üldplaneering ning kohaliku omavalitsuse poolne motiveeritud taotlus ehituskeeluvööndi vähendamiseks. Keskkonnaamet hindab ehituskeeluvööndi vähendamise vastavust kalda kaitse eesmärkidele ning vastavalt sellele võtab vastu otsuse ehituskeeluvööndi vähendamise või sellest keeldumise kohta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3. Keskkonnaamet on varasemalt 19.02.2019 kirjas nr 6-5/19/24-2 välja toonud teemad, mis peaksid veevaldkonnas olema käsitletud: hüdrogeoloogia, põhjavee kaitse, veealade (veekogude) üldised kasutamise- ja ehitamistingimused, põhiliste tehnovõrkude trasside, joogiveeallikate (sh sanitaarkaitsealad), reoveepuhastite (sh kujade), maaparandussüsteemide asukoha määramine, veekogude kalda ulatus ja ehituskeeluvöönd, kallasrajad, vajadusel maasoojuspuurkaevud. KSH aruandes peaks olema käsitletud põhjavesi, pinnavesi, sadevesi, üleujutuspiirkonnad, jääkreostus, arendusest tulenev mõju neile. Vastavalt PlanS § 75 lõikele 1 lahendatakse üldplaneeringuga ka järgmised ülesanded: tehnovõrkude ja -rajatiste üldise asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine; korduva üleujutusega ala piiri määramine mererannal ja kõrgveepiiri märkimine suurte üleujutusala-dega siseveekogul; avalikus veekogus kaldaga püsivalt ühendatud või kaldaga funktsionaalselt seotud ehitise üldiste ehituslike tingimuste ja asukoha määramine; supelranna ala määramine; kallasrajale avaliku juurdepääsu tingimuste määramine; sanitaarkaitsealaga veehaarete asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Saue valla üldplaneeringu koostamise lähteseisukohtades on välja toodud ka järgmised punktid: 11.1 Väärtuslike ja eriilmeliste vooluveekogude lõikude määratlemine ning nende parem eksponeerimine läbi juurdepääsuvõimaluste ja sobiva taristu (ning võimalusel laevatatavuse tagamise kanuude, süstade jmt) rajamise koostöös kogukondade ja turismiettevõtjatega; 12. Perspektiivis ühiskanalisatsiooniga kaetavate alade ning heitvee kohtkäitluse võimalikkusega alade määratlemine. Tulenevalt eelnevast teeb Keskkonnaamet ettepaneku kanda üldplaneeringu kaardile veehaarete 	<p>esitame vastava põhjendatud taotluse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3. Üldplaneeringu kaardi ülekoormamise vältimiseks pole mõistlik kõiki piiranguid põhjustavaid objekte kaardile kanda ning selle kohta on antud ka viide seletuskirjas (vastavad piirangud on kättesaadavad riiklikest registritest). Seetõttu ei pea me otstarbekaks kanda kaardile üleujutusala-de piire (suurte üleujutusala-dega siseveekogud vallas puuduvad), reoveepuhasteid, ligipäasetavaid kallasradu. Perspektiivsed ühiskanalisatsiooniga kaetavad alad on kaardile kantud (kattuvad tiheasustusega aladega, vt seletuskiri lk 20), samuti olulisemate tehnovõrkude asukohad ja nendest tulenevad kitsendused (nt kõrgepingeliinid). Lisame kaardile sanitaarkaitsealaga
--	---	---

	<p>sanitaarkaitsealad, üleujutusvalade üldistatud piirid, perspektiivsed ühiskanalisatsiooniga kaetavad alad, mis on kooskõlas ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kavaga, suuremad reoveepuhastid, tehnovõrkude asukohad ja nendest tulenevad kitsendused, ja ligipääsetavad kallasrajad. Keskkonnaamet palub üldplaneeringut täiendada lisades sademeveest vabanemise suunised, määrates avalikus veekogus kaldaga püsivalt ühendatud või kaldaga funktsionaalselt seotud ehitise üldiste ehituslikud tingimused (nt sildade promenaadide jms rajamisel tuleb arvestada looduslähedusega); seades kallasrajale avaliku juurdepääsu tingimused. Keskkonnaamet soovib üldplaneeringuga määrata ka supelrannad või nendega sarnanevad vee-äärsed puhkekohad ja eriuilmelised jõelõigud, millel on liikumine võimalik ja lubatud ning seada tingimused nendele piirkondadele külastusvõimekuse loomiseks (nt prügikastide olemasolu).</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4. Vabariigi Valitsuse 07.01.2016 protokollilise otsusega kinnitati Lääne-Eesti vesikonna, Ida-Eesti vesikonna ja Koiva vesikonna veemajanduskavad. Veemajanduskavad on koostatud selleks, et saada põhjalik ülevaade Eesti veekogude seisundist ning planeerida tegevusi jõgede, järvede ja rannikuvee ning mere seisundi parandamiseks. Veemajanduskavades ja meetmeprogrammis olevaid suuniseid ja piiranguid tuleb arvestada ka planeeringutes. Seega ka üldplaneeringute koostamisel tuleb arvestada veemajanduskavadega seatud eesmärgid ja meetmeid. Üldplaneeringu seletuskirjas Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava kajastatud ei ole. Seega ei selgu, milliseid meetmeid on kohalikul omavalitsusel vaja rakendada ja kas üldplaneering on kooskõlas veemajanduskavaga ja meetmeprogrammiga. Keskkonnaamet palub täiendada üldplaneeringuseletuskirja. • 5. Üldplaneeringuga seatakse asula kaitseks õhusaaste ja müra eest lageraie tegemisel langi suurusele 2 ha suurune piirang Koidu küla tiheasumiga 	<p>veehaarded ning seletuskirja sademeveest vabanemise suunised. Sildade, promenaadide jms veekogudega seotud ehitistele me ei soovi seada täpsemaid soovitusi, kuna vald on eriuilmeline ning nende rajamisel arvestatakse kohapõhisust. Kallasrajale avaliku juurdepääsu tingimuste seadmist ei pea me vajalikuks, vaid lähtume valla arengukavas sätestatud põhimõtetest avaliku huviga teede määramiseks, mida on arvestatud ka üldplaneeringu kaardi koostamisel. Avalikke supelrandu me ei soovi üldplaneeringuga määratleda ega jõgedel liikumist reguleerida.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4. Oleme seletuskirja punktis 12 sisuliselt arvestanud veemajanduskava suunistega, täiendame seletuskirja ka viitega veemajanduskavale. • 5. Kuna tuumala piir on kaardil selgelt nähtav, siis
--	---	---

	<p>külgneval rohevõrgustiku tuumalal asuval metsaalal. Keskkonnaamet teeb ettepaneku tuua üldplaneeringu kaardil eraldi välja (piiritleda ja tähistada) 2 ha raiepiiranguga ala.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6. Üldplaneeringu 15 peatükk „Keskkonnamõju strateegilise hindamise ning välisõhu mürakaardi koostamise tulemuste arvestamine“ on Keskkonnaameti hinnangul puudulik. Keskkonnaamet palub antud peatükki täiendada, et üldplaneeringust saaks täpselt välja lugeda, kuidas on arvestatud üldplaneeringu koostamisel KSH aruande tulemustega, esitatud ettepanekutega ning leevendusmeetmetega. • 7. Keskkonnaameti hinnangul on üldplaneering oma ülesehituselt liiga üldsõnaline ja pinnapealne ning üldplaneeringu koostamisel ei ole piisavalt käsitletud PlanS § 75 välja toodud üldplaneeringu ülesandeid ning eelnevast tulenevalt vajab üldplaneering täiendamist. 	<p>puudub vajadus piiranguala eraldi leppemärgiga kajastada.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6. Lisame antud peatükki konkreetseid viiteid KSH aruandes esitatud ettepanekute ning nendega arvestamise kohta. • 7. Oleme seisukohal, et lisaks seadustele peavad ka alama astme õigusaktid vastavuses HMS § 55 lg 1 olema võimalikult selged ja arusaadavad mitte ainult vastava valdkonna asjatundjatele, vaid üldplaneeringu näitel kõigile valla elanikele ja maaomanikele. Seetõttu lähtume dokumendi mahu optimeerimiseks printsiibist, et üldplaneering peab sisaldama ainult nii palju informatsiooni, kui see on minimaalselt vajalik ja õigusaktidega nõutav. Seletuskirja ülesehitus on vastavuses PlanS § 75 lg 1 sätestatud üldplaneeringu ülesannetega ning muude ülesannete otsustamisel oleme aluseks võtnud PlanS § 75 lg 2. Kui siiski oleme unustanud mõne õigusaktis sätestatud ülesande kajastamata, oleme
--	--	---

	<p>Saue valla üldplaneeringu KSH aruande eelnõu (edaspidi KSH aruanne) kohta esitab Keskkonnaamet järgnevad ettepanekud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.KSH aruande lk 59 punktis 8.7 on kirjutatud, et Alema loodusala (EE0010107) potentsiaalseks ohuteguriks saab olla „kaevandustegevus“. Keskkonnaamet palub korrigeerida sõnakasutust ning kasutada sõna „kaevandustegevus“ asemel sõna „kaevandamistegevuse“. • 2. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et KSH aruande lk 28 punktis 6.7 tuleks kasutada mõistet „korraldatud jäätmevedu“ ning KSH aruande lk 43 punktis 8.4 kirjutatud sõna „jäätmeladestusala“ asemel tuleks kasutada mõistet „prügila“. 	<p>valmis planeeringut täiendama vastava konkreetse viite alusel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edastame ettepanekud KSH koostajale aruande eelnõu täpsustamiseks.
<p>Kaitseministeerium 07.05.2020 nr 12-1/20/1070</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=599435</p>	<p>Kaitseministeerium tutvus Saue valla veebilehel 09.04–08.05.2020 avalikul väljapanekul oleva Saue valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõuga ning esitab selle kohta järgmised märkused ja ettepanekud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.Üldplaneeringu põhijoonisel on ebaõigesti tähistatud riigikaitse ehitise Lintsi linnaku piir ja sellest lähtuv piiranguvöönd 2000 m. Palume Lintsi linnaku piir ja piiranguvöönd korrigeerida vastavalt kirjale lisatud kaardikihtidele ning planeerida üldplaneeringus kogu Lintsi linnaku maa-ala riigikaitsema juhtotstarbega maa-alana. • 2. Vähesel määral ulatuvad Saue valla territooriumile Lääne-Nigula vallas asuva riigikaitse ehitise Piirsalu linnaku piiranguvöönd ning Lääne-Harju vallas asuva riigikaitse ehitise Ämari lennuvälja piiranguvöönd. Palume nimetatud piiranguvööndite Saue valla territooriumile ulatuvad osad tähistada üldplaneeringu põhijoonisel vastavalt kirjale lisatud kaardikihtidele. • 3. Üldplaneeringu seletuskirjas ei ole käsitletud riigikaitse ehitiste ja riigikaitsema juhtotstarbega maa-alade kasutamist, mis võib kaasa tuua ebaselgust ning üldplaneeringu mitmeti tõlgendatavust. Seletuskirja punktis 4.3 on loetletud, millise otstarbega ehitisi on lubatud hajaasustusega alale ehitada („Lubatud on üksikelaamute ja nende juurde kuuluvate abihoonete, samuti põllumajandusliku või teenuseid pakkuva väikeettevõtluse (nt turism, sport, vaba aja veetmine jms) ning kogukondliku ühistegevusega (nt külaelu, kultuur jms) tegelemiseks vajalike hoonete ja rajatiste ehitamine.“) Riigikaitse ehitisi lubatud ehitiste loetelus ei ole. Samas punktis on selgitatud, millisel juhul tuleb lubatud ehitiste ehitamiseks koostada detailplaneering ja millal mitte. Sama sätestatakse seletuskirja punktis 5. 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. Nõustume, täpsustame vastavaid piire ja juhtotstarvet. • 2. Nõustume, tähistame vastavad piiranguvööndid. • 3. Nõustume, täiendame seletuskirja punkti 4.3, et hajaasustuses on lubatud riigikaitse ehitiste ehitamine ning selleks ei ole detailplaneering nõutav.

	<p>Seletuskirja nende punktide koosmõjul jääb ebaselgeks, kas üldplaneeringu eelnõust tuleneb, et riigikaitse ehitisi Saue valla hajaasustusega aladele ehitada ei tohi? Kui see on võimalik, siis kas üldplaneeringu seletuskirja tuleb tõlgendada nii, et riigikaitse ehitiste ehitamiseks ei ole detailplaneeringu koostamine nõutav?</p> <p>Saue vallas Siimika külas, mis üldplaneeringu eelnõu järgi on hajaasustusega ala, asub riigikaitse ehitisi Lintsi linnak (riigikaitsemaas sihtotstarbega katastriüksused 51802:002:0486 Vindla ja 51802:002:0409 Lintsi linnak), üldplaneeringu põhijoonisel tähistatud kui riigikaitsemaas juhtotstarbega maa-ala. Arvestades, et edaspidi võib tekkida vajadus ehitada linnaku territooriumile täiendavaid riigikaitse ehitisi, palume üldplaneeringus sätestada võimalus ehitada riigikaitse ehitisi hajaasustusega alal detailplaneeringut koostamata.</p> <ul style="list-style-type: none"> 4. Avalikustatud üldplaneeringu eelnõus ega keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande vaheversioonis ei ole käsitletud mingeid nõudeid või tingimusi elektriülekite ja päikeseelektrijaamade rajamiseks. Need ehitised võivad mõjutada riigikaitse ehitiste töövõimet isegi siis, kui nad ei asu riigikaitse ehitise piiranguvööndis või selle lähisel. Seetõttu palume üldplaneeringu seletuskirjas üldiste ehitustingimuste hulgas sätestada järgmised nõuded: <ul style="list-style-type: none"> -4.1 Ehitusseadustiku § 120 lõike 1 punkti 3 ja Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ § 3 punkti 1 alusel palume märkida üldplaneeringus nõue, et mistahes kõrgusega elektriülekite püstitamise tuleb kooskõlastada Kaitseministeeriumiga, ning soovitus teha selleks koostööd Kaitseministeeriumiga võimalikult varases planeerimise või projekteerimise etapis. -4.2 Päikeseelektrijaamade rajamise tingimusena palume üldplaneeringus märkida nõue, et päikeseelektrijaam peab vastama õigusaktidega kehtestatud elektromagnetilise ühilduvuse nõuetele ja asjakohastele standarditele (ehitusseadustik § 120 lõige 1 punkt 3, § 11 lõige 2 punkt 9, majandus- ja taristuministri 14.07.2015 määruse nr 91 „Elektriseadmele esitatavad ohutuse nõuded ning elektriseadmele ja elektripaigaldisele esitatavad elektromagnetilise ühilduvuse nõuded ja vastavushindamise kord“ peatükk 2). 	<ul style="list-style-type: none"> 4.1 Meie arvates on elektriülekite absoluutse kooskõlastamise nõue põhjendamatu ja ebaproportsionaalne piirang ja täiendav halduskoormus, mistõttu ministeeriumil tuleks teha konkreetne otsus, alates millisest kõrgusest oleks see kohustuslik. Samuti oleks mõistlik see reguleerida ühetaoliselt kogu riigis, st üleriikliku õigusaktiga. Näitena võib kasutada lennuliikluse tarbeks seatud vastavat kõrguspiirangut (45 meetrit). Kui mingil põhjusel üleriiklikult ei suudeta vastavat regulatsiooni sätestada, siis palume esitada Saue valla üldplaneeringule konkreetne kõrguspiirangu ettepanek. 4.2 Üldplaneeringus ei ole viidatud konkreetsetele
--	---	---

		piiranguid seadvatele üksikaktidele, kuna see oleks seletuskirjale liiga koormav, vaid piirangute järgimiskohustus on viidatud üldpõhimõttena lk 8. Samuti on viidatud õigusaktide täitmine (sh projekteerimistegevustes) niiekhnaa kohustuslik.
Maanteeamet 08.05.2020 nr 15-2/20/15350-2 https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=599743	<p>Olete võtnud arvesse suure osa Maanteeameti 27.04.2018 kirjast nr 15-2/18/16894-3 seisukohtadest ja 15.02.2019 kirjast nr 15-2/18/16894-6 täiendavatest kommentaaridest, kuid kahjuks on osad riigiteid puudutavaid punktid jäänud planeeringus kajastamata. Lisaks soovime seisukohti täiendada ja välja tuua ka planeeringu loetavust parandavaid punkte.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1. Maanteeameti 27.04.2018 kirjast nr 15-2/18/16894-3 punktis 1.2.1 oleme palunud näidata riigi põhimaantee nr 8 Tallinn–Paldiski maantee km 11–27 „oluliselt muudetava teelõiguna“. Avalikul väljapanekul esitatud materjalides seda tehtud ei ole. Soovitame kajastada oluliselt muudetav teelõik sarnaselt „Harju maakonnaplaneering 2030+“ kujul. • 2. Täiendavalt palume käsitleda riigitee 11420 kavandamist perspektiivse 2+2 ristlõikena alates Topi liiklussõlmest ja näidata riigitee teise niidi ja raudtee eritasandiline võimalik ristumiskoht (raudtee muldest) tingmargina. Aluseks on liiklusuuring (koostaja ERC Konsultatsiooni OÜ; Aruanne nr ERC/14-1/2019), mille liiklusprognoosi kohaselt 2050.aastaks on Juuliku-Tabasalu ühendustee 2+2 ristlõike väljaehitamine Harku-Tabasalu lõigus põhjendatud ja vajalik. • 3. Olete planeeringus kavandanud mitmeid perspektiivseid eritasandilisi kergliiklusteede ristumiskohti mille osas Maanteeametil info puudub. Juhime tähelepanu, et Maanteeamet ei võta kohustuseks nende projekteerimist ega välja ehitamist. Maanteeameti ehitustegevuse aluseks on riigiteede teehoiukava 2020-2030. • 4. Osa kergliiklusteede eritasandilisi ristumisi pole planeeringule peale kantud. Näiteks Harku liiklussõlmes. Palume kontrollida eritasandiliste ristumiskohtade (sh kergliiklusteede eritasandilised ristumiskohad) õigsust kogu planeeringu ulatuses. 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. Üldplaneeringu seletuskirjas lk 18 on kajastatud Tallinn-Paldiski maantee tulevikuvision koos tiendava ehituskeeluvõõndiga. Palume soovi korral esitada selle teksti konkreetne muudatusettepanek. • 2. Lisame üldplaneeringu seletuskirja antud tee 2+2 perspektiivi ning kaardile raudtee ristumisele perspektiivse eritasandi leppemärgi. • 3. Üldplaneeringuga ei seata selles osas konkreetseid kohustusi ühelegi isikule. Kui tulevikus hakatakse objekte projekteerima, siis lepivad asjasthuvitatud isikud kokku ka rahastamise. • 4. Kontrollime üle ja lisame kaardile projektides leiduvad kergliikluse eritasandid. • 5. Meile teadaolevalt on kogujateed peale kantud, sh Juuliku-Tabasalu teel. Palume

	<ul style="list-style-type: none"> • 5. Palume planeeringus kajastada ka perspektiivseid kogujateid, mis on erinevate projektlahendites välja toodud. Näiteks Juuliku–Tabasalu ühendustee (Selektor Projekt OÜ, töö nr P19017) projektiga kaasnevad kogujateed. • 6. Palume planeeringu kaardil I klassi maanteede (sh perspektiivsete teede) äärsed mahasõidud näidata likvideeritavatena. Juurdepääsud kavandada läbi kogujateede. Näiteks riigitee nr 11 Tallinna ringtee või riigitee nr 4 Tallinn–Pärnu–Ikla maantee äärsed mahasõidud. Vajadusel teha koostööd Maanteeametiga. • 7. Palume planeeringu kaardil eristada perspektiivsed ja olemasolevad kergliiklusteed eraldi tingmärkidega. • 8. Paluma planeeringu kaardil eristada perspektiivsete teede perspektiivne teeomanik. 2 (2) Näiteks eristada perspektiivsed riigiteed perspektiivsetest kohalikest teedest või erateedest. • 9. Palume vähemalt põhi ja tugimaanteede ulatuses kaardil kajastada riigiteede numbreid parandamaks planeeringu loetavust. • 10. Olete kajastanud planeeringu kaardil riigiteede kaitsevööndeid ning selgitanud seletuskirjas, et kaitsevööndite ulatus on määratud vastavalt kehtivatele õigusaktidega. Maanteeameti 27.04.2018 kirjast nr 15-2/18/16894-3 punktis 2.2 oleme palunud määrata Euroopa teedevõrgu teedele (põhimaanteed nr 4, 8, 9 ja 11) määrata linnas, alevikus ja alevis riigitee kaitsevööndi ulatuseks 50 m mõlemale poole riigiteed. Palume vastavad kaitsevööndi laiendamised kindlasti kanda planeeringu kaardile ning tuua kaitsevööndi laiendamise lõigud eraldiseisvalt välja seletuskirjas (nt tabeli kujul). • 11. Palume planeeringu kaardil selgemalt välja tuua riigiteede kaitsevööndi ulatus. Praegusel kujul ei ole selgelt eristatav millistele riigitee lõikudele kehtib 50 m, 30 m või mõni muu kaitsevööndi piirangu ulatus. • 12. Planeeringus kavandatud perspektiivsete teede ja liiklussõlmedele määrata teekoridori laius ning kajastada need planeeringu kaardil. Teekoridori laiused määrata koostöös Maanteeametiga. • 13. Palume planeeringu KSHs tähelepanu pöörata, analüüsida ning täpsemalt välja tuua ökoduktide, kui rohevõrgustiku siduselementide, temaatika koos meetmetega rajatiste suudme piirkonna koosluste ja toimivuse tagamiseks. Vajadusel rakendada täiendavad maakasutustingimusi rohevõrgustiku aladele 	<p>teada anda, kui mingi lõik on puudu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6. Seletuskirjas lk 19 sisaldub vastav nõue kõigi põhimaanteede kohta („Olemasolevad mahasõidud säilivad senise maakasutuse tarbeks ega jää pikas perspektiivis kasutusele“). • 7. Üldplaneering on koostatud aastani 2035 ja kuna kergliiklusteede võrk laieneb iga-aastaselt, siis pole otstarbekas eraldi leppemärki kasutada. • 8. Omaniku prognoosimine võib olla keeruline (nt kogujateed) ning sellel puudub praktiline väärtus, kuna üldplaneering annab ehitamiseks võimaluse, mitte ei pane kohustust. • 9. Kajastame. • 10. Kanname laiendamised kaardile. Seletuskirjas dubleerimine pole otstarbekas. • 11. Kontrollime kaardil kaitsevööndid üle. • 12. Teede koridoride laiuse osas oleme arvestanud kaitsevööndi ulatusega (seletuskiri lk 19) ning ristmike osas on märkus, et tegelikult vajatava maa suurus
--	---	--

	(metsa puhverala, lageraie asendamine valikraiega jms). Määrata ökoduktide suudmealale konkreetse territooriumiga piiranguvööndid.	täpsustatakse eskiis- või eelprojektiis. <ul style="list-style-type: none"> • 13. Edastame ettepaneku KSH koostajale.
Elektrilevi OÜ 19.05.2020 nr JV-KHO-1/2096-2 https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=605461	<p><u>Saue valla üldplaneeringu elektriosa seletuskiri</u> Saue valla üldplaneeringus käsitletakse olemasolevat elektrivõrku pingega alates 10 kV.</p> <p><u>Koormused Saue vallas</u> Saue valla elektrivarustus toimub kümne piirkonnaalajaama kaudu. Seitse neist asuvad Saue vallas: Laagri 110/35/10 kV, Topi 110/10 kV, Saue 35/10 kV, Laitse 35/10 kV, Haiba 35/10 kV, Ellamaa 110/35/10/6 kV ja Riisipere 35/10 kV. Väiksemad võrgu osad saavad toite väljaspool valla piire asuvatest Saku 35/10 kV, Keila 110/35/10 kV ja Rummu 110/35/10 kV piirkonnaalajaamadest. Saue valla suurimad tarbijad asuvad Saue linnas ja Laagri alevikus.</p> <p><u>Koormuste mõjutegurid</u> Jätkub koormuste kasv Saue vallas, eelkõige Saue linna, Laagri aleviku ja Alliku ning Koidu külade piirkonnas. Koormuste kasvu allikateks on vabade kruntide kasutuselevõtt ja olemasolevate klientide tarbimise suurenemine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Perspektiivsed ühendused</u> Lisanduva koormuse katmiseks, võrgu optimeerimiseks ja piirkonna elektrivarustuse toitekindluse parendamiseks on ette nähtud Riisipere ja Aila 110/20/10 kV piirkonnaalajaamad. Selleks planeerida uued 110 kV õhuliinide trassid ja piirkonnaalajaamade asukohad vastavalt lisatud joonisele (Joonis 1). Uute piirkonnaalajaamade sidumiseks olemasoleva keskpinge võrguga planeerida 10-20 kV kaabelliinidele trassid vastavalt lisatud joonisele (Joonis 1). Aila 110/20/10 kV alajaama sidumine keskpinge võrguga on eraldi kujutatud selgitaval joonisel (Joonis 2) ning Riisipere 110/20/10 kV alajaama sidumine keskpinge võrguga on eraldi kujutatud selgitaval joonisel (Joonis 3). • <u>Varustuskindlus</u> Klientide tarbimise iseloomule ja keskkonnale sobilike varustuskindluse tüüplahenduste valikul liigitatakse võrk varustuskindluse piirkondadeks: ülitihed, tihed, kesktihed ja hõlpsad. Varustuskindluse piirkonna määramiseks kasutatakse koormustihedust, koormusmaksimumi, klientide või elanike arvu, liitumispunktide arvu või ehitiste põrandapinna suhet pinnatihedusele. Varustuskindlust mõõdetakse neljas varustuskindluse piirkonnas eraldi. Saue vallale on valdavalt iseloomulik kesktihed varustuskindluse piirkond. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kanname üldplaneeringu kaardile perspektiivsed trassid vastavalt Elektrilevi poolt varasemalt esitatud joonistele.

	<p>Tihedasse piirkonda jääb Saue linn ja Laagri alevik. Valla äärealal on mõningaid haja piirkondi. Saue valla varustuskindluse piirkonnad on kujutatud joonisel (Joonis 4). Täna on Saue valla keskmine aastane katkestuste kogukestus (SAIDI) ca 1 minut kliendi kohta.</p> <p><u>Maakasutus</u></p> <p>Liinide paiknemise määratlemisel lähtutakse elektrienergia varustuskindluse piirkondade nõuetest võrgukooslusele, kus on arvestatud võimalikke riske varustuskindlusele ja mõjusid keskkonnale. Liinitrasside valikul on määrava tähtsusega liinide ehituse ja hilisema käidu ning võimalike riketega seotud kogukulude minimeerimine. Eelistatult paigaldatakse liinid avaliku kasutusega maadele (nt teemaa). Kesktihedas varustuskindluse piirkonnas ehitatakse uued 0,4-20 kV liinid eelistatult maakaabelliinidena. Haja varustuskindluse piirkonnas on valdavalt õhuliini võrk ning see jääb alles ka tulevikus. Elektrilevi OÜ vähendab trassiraie mahtu metsatrasside 0,4-20 kV õhuliinidele kaetud juhtmete paigaldamisega. Võrguettevõtja eelistab tehnovõrkude ja -rajatiste rajamiseks maad kasutada kasutusõiguse alusel. Vajadusel kasutatakse tehnovõrkude ja rajatiste talumise kohustuse tekkimiseks seadusest tulenevat õigust seada sundvaldus. Eraldi kinnistud vormistatakse võrguettevõttele ainult piirkonnaalajaamade tarbeks. Elektriliinide ja 6-20 kV alajaamade rajamiseks sõlmitakse maaomanikega isikliku kasutusõiguse lepingud. Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord on sätestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusega. Olemasolevate piirkonnaalajaamade ümberehitamisel detailplaneeringu nõuet ei rakendata.</p>	
<p>Maa-amet</p> <p>04.05.2020 nr 6-3/20/4524-2 20.05.2020 nr 6-3/20/4524-4</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/in dex.aspx?type=12&itm=605923</p>	<p>Maa-amet edastas oma ettepanekud Saue valla üldplaneeringu eelnõule ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandele kirjaga 04.05.2020 nr 6-3/20/4524-2, mille osas andsite omapoolsed seisukohad 15.05.2020 kirjaga nr 5-1/1/2018-140. Maa-amet, tutvunud valla seisukohtadega, märgib järgmist.</p> <p>Seisuga 19.05.2020 asuvad Saue valla üldplaneeringu territooriumil osaliselt või täielikult kokku 18 keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel olevat maardlat, 16 kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldist ning menetluses on 13 kaevandamisloa taotlust. Märkisime oma 04.05.2020 kirjas nr 6-3/20/4524-2, et joonise Koondjoonis kohaselt kattuvad maardlad metsamaa, miljööväärtuslike maastike ning väärtusliku põllumaaga. Seletuskirja peatükis 4.3 Uue hoonestuse rajamine hajaasustusega alal on toodud (tsiteerin): „Hajaasustusega alal tuleb hoonete ja rajatiste kavandamisel maksimaalselt säilitada metsa, miljööväärtuslikke maastikke ja hoonestusalasid, väärtuslikke põllumaid ja põllumassiivide terviklikkust, parke, haljasalasid, maastiku üksikelemente ja looduskooslusi“. Sarnase mõtte leiab ka peatükist 7.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Täpsustame seletuskirja ptk 4.3 ning ptk 7 sisalduvaid vastavateemalisi lauseid, et kaalutlemisruumi olemasolu oleks selgemalt arusaadav.

	<p>Miljööväärtuslike alade, väärtuslike maastike, põllumajandusmaade ja looduskoosluste määramine ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine. Lisaks on peatükis 7 märgitud, et väärtusliku põllumaa eesmärk on säilitada väärtuslik põllumaa põllumajanduslikuks otstarbeks. Selgitasime, et kaevandamistegevuse alustamiseks võib olla vajadus rajada taristu ning eemaldada metsa. Palusime seletuskirjas märkida, et hoonete ja rajatiste kavandamisel tuleb säilitada metsa ja muud kõrghaljastust, väärtuslikku põllumaad ja teisi loodusväärtusi, välja arvatud maardlate aladel kaevandamise alustamisel. Metsa ja väärtusliku põllumaa absoluutne säilitamise kohustus maardla alal halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ja on seetõttu vastuolus MaaPS § 14 lõikega 2. Palusime seletuskirja lisada, et metsamaa, miljööväärtuslikud maastikud ning väärtuslik põllumaa ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel, andmisel ja kaevandamisega alustamisel õigusaktides sätestatud korras ning tingimustel. Ministeeriumite, riigiametite ja taristuettevõtjate tagasiside üldplaneeringu eskiisi koostamisel tabelis olete Maa-ameti ettepaneku vastuseks märkinud, et seletuskirjas sätestatud metsa ja väärtusliku põllumaa kaitsmise meetmed ei ole sõnastatud absoluutsetena, vaid jätavad kaalutlemisruumi oluliste põhjenduste olemasolul osaliselt ka teistsuguse maakasutuse ning ehitustegevuse jaoks (sh taristu rajamine). Ka miljööalade kaitse- ja kasutamistingimustes ei ole otsesõnu sätestatud maavarade kaevandamiskeeldu. Samas pole kaitstavate väärtuste seisukohalt oluline, milline konkreetne tegevus neid ohustab, mistõttu maavara kaevandamise soovi ei saa väärtuste suhtes absolutiseerida. Sellise lähenemise sätestab ka MaaPS § 13 (keskkonnahäiringute vähendamise põhimõte), mistõttu teie arvates on üldplaneeringus kavandatud maakasutuse reeglid ühiskonna erinevaid ja tihti omavahel vastuolus olevaid vajadusi arvestades proportsionaalsed ja asjakohased.</p> <p>Maa-amet jääb oma 04.05.2020 kirjas nr 6-3/20/4524-2 esitatud seisukoha juurde, kuna hetkel seletuskirja sõnastusest ei ole võimalik välja lugeda, et metsa ja väärtusliku põllumaa säilitamise kohustus pole absoluutne, näiteks on kasutatud väljendeid „maksimaalselt säilitada“ ja „eesmärk on säilitada“. Palume seletuskirja täpsustada, et oleks üheselt mõistetav, et jäetud on ka kaalutlemisruumi, et ka kaudselt ei oleks võimalik seletuskirjast välja lugeda kaevandamiskeeldu aladel, kus see ei tulene seadusest. Seletuskirja lause „Metsamaa, miljööväärtuslikud maastikud ning väärtuslik põllumaa ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel, andmisel ja kaevandamisega alustamisel õigusaktides sätestatud korras ning tingimustel“ lisamine on selleks täiesti sobiv lahendus.</p>	
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> Käesolevaga teatame, et Maa-amet nõustub Saue Vallavalitsuse 24.03.2020 kirjaga nr 5-1/1/2018- 95 edastatud Saue valla üldplaneeringuga tingimusel, et täpsustatakse planeeringu dokumente vastavalt Maa-ameti 04.05.2020 kirjas nr 6-3/20/4524-2 toodud ning käesolevas kirjas täpsustatud märkustele. Märkustega arvestamata jätmisel halveneb maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ja planeering on vastuolus MaaPS § 14. <p>Palume hoida Maa-ametit kursis planeeringu edasise menetlemisega ning edastada üldplaneering peale täpsustuste tegemist ja enne selle vastuvõtmist teadmiseks Maa-ametile. Reformimata riigimaade ja Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate maaüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab üldplaneeringule seisukoha Keskkonnaministeerium.</p>	
<p>Kaitseministeerium</p> <p>22.05.2020 nr 12-1/20/1070</p> <p>https://server.amphora.ee/sauevv/index.aspx?type=12&itm=606667</p>	<p>Täiendav selgitus Saue valla üldplaneeringu eelnõu kohta esitatud Kaitseministeeriumi ettepaneku juurde:</p> <p>Kaitseministeerium esitas 07.05.2020 kirjaga nr 12-1/20/1070 oma märkused ja ettepanekud Saue valla veebilehel 09.04–08.05.2020 avalikul väljapanekul olnud Saue valla üldplaneeringu kohta. Saue valla veebilehel avaldatud tabelist „Üldplaneeringu materjalide ametkondlik tagasiside ja valla seisukohad“ nähtub, et enamiku Kaitseministeeriumi esitatud märkuste ja ettepanekutega on nõustunud.</p> <p>Ühe ettepanekuna palus Kaitseministeerium sätestada üldplaneeringu seletuskirjas üldiste ehitustingimuste hulgas nõue kooskõlastada Kaitseministeeriumiga mistahes kõrgusega elektrituuliku püstitamine ning soovitas teha selleks koostööd Kaitseministeeriumiga võimalikult varases elektrituuliku planeerimise või projekteerimise etapis. Tabelist nähtub, et Saue vald peab nõuet põhjendamatuks ja ebaproportsionaalseks piiranguks ja täiendavaks halduskoormuseks ning soovib konkreetse kõrguspiirangu määramist.</p> <p>Ehitusseadustiku § 120 lõike 1 punkti 1 alusel tuleb Kaitseministeeriumiga kooskõlastada kõigi üle 28 meetri kõrguste ehitiste püstitamiseks ja laiendamiseks ning teatud juhul ümberehitamiseks antavad projekteerimistingimused või nende andmise kohustuse puudumisel ehitusloa eelnõu või ehitamise teatis. Seega on seaduses sätestatud kõrguspiirang 28 meetrit, millest alates tuleb Kaitseministeeriumiga kooskõlastada kõigi ehitiste püstitamine ja laiendamine.</p> <p>Ehitusseadustiku § 120 lõike 1 punkti 3 alusel tuleb Kaitseministeeriumiga kooskõlastada kõigi niisuguste ehitiste püstitamiseks ja laiendamiseks ning teatud juhul ümberehitamiseks antavad projekteerimistingimused või nende andmise kohustuse puudumisel ehitusloa eelnõud, mis võivad vähendada riigikaitse ehitise</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nõustume täiendavas selgituses esitatud põhjendustega ning sätestame elektrituulikute kooskõlastamise nõude sõltumata nende kõrgusest.

	<p>töövõimet. Kaitseministeerium koostöös Kaitseväega on välja selgitanud, et elektrituulikud, olenemata kõrgusest, võivad oma tehniliste omaduste ja asukoha tõttu vähendada riigikaitse ehitiste töövõimet isegi siis, kui nad ei asu riigikaitse ehitise piiranguvööndis või selle lähisel. Seetõttu on vajalik, et kõigi elektrituulikute projekteerimine ja ehitamine kooskõlastatakse Kaitseministeeriumiga.</p> <p>Kooskõlastamisel hindab Kaitseministeerium iga elektrituuliku mõju riigikaitse ehitiste töövõimele lähtudes Vabariigi kaitseministri 26.06.2015 määruses nr 16 „Riigikaitse ehitise töövõime kriteeriumid, piirangute ruumiline ulatus ja andmed riigikaitse ehitise töövõimet mõjutavate ehitiste kohta“ sätestatud riigikaitse ehitiste ning nendes asuvate süsteemide ja seadmete töövõime kriteeriumitest. Kui elektrituuliku tõttu ei ole riigikaitse ehitise töövõime vähenemist ette näha, kooskõlastab Kaitseministeerium elektrituuliku projekteerimise ja ehitamise. Kiire kooskõlastamise tagab kooskõlastamisele eelnev koostöö Kaitseministeeriumiga võimalikult varases elektrituuliku planeerimise ja projekteerimise etapis.</p> <p>Elektrituuliku planeerimine tuleb Kaitseministeeriumiga kooskõlastada Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ § 3 punkti 1 alusel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arvestades asjaolu, et elektrituulik on ehitise, mis võib vähendada riigikaitse ehitiste töövõimet ning ehitusseadustiku § 120 lõike 1 punkti 3 alusel tuleb Kaitseministeeriumile kooskõlastamiseks esitada riigikaitse ehitiste töövõimet vähendavate ehitiste püstitamiseks antavad projekteerimistingimused või nende andmise kohustuse puudumisel ehitusloa eelnõu või ehitamise teatis, palume Saue valla üldplaneeringus sätestada nõue, et mistahes kõrgusega elektrituuliku püstitamine tuleb kooskõlastada Kaitseministeeriumiga, ning soovitus teha selleks koostööd Kaitseministeeriumiga võimalikult varases planeerimise või projekteerimise etapis. Ühtlasi märgime, et sama nõude sätestamist üldplaneeringus palub Kaitseministeerium kõigilt kohalikest omavalitsustelt, kus praegu käsil üldplaneeringu koostamine. Sellise nõude sätestamine üldplaneeringus on ka üheks üldplaneeringu kooskõlastamise eelduseks. Loodame, et kirjas esitatud selgitus on piisav. 	
--	---	--